ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI
Öykü

Goscinny / Sempé

PITIRCIK'IN KIRMIZI BALONU

Çeviren: Saadet Özen

3. basım

CAN ÇOCUK

YAŞ
8
9
10
+

Goscinny / Sempé

PITIRCIK'IN KIRMIZI BALONU

Pıtırcık'ın kırmızı balonu uçup gider mi dersiniz?

Bildiğimiz Pıtırcık'ın arkadaşları ile bilinmeyen maceraları sürüp gidiyor. Paskalya yumurtası aramakla başlayan heyecan, arkadaşlarının kazağı ile alay etmeye başlaması ile biraz sekteye uğrasa da Pıtırcık, arkadaşlarından vazgeçmediğini gazeteye yazdığı mektupla bir güzel anlatıyor. Sonracıma mahalleye açılan yeni bakkalı ve sirk kurma girişimlerini de unutmuyor elbet.

Tüm hammaddeler laboratuvarda testten geçirilmiş ve sağlığa zararlı herhangi bir maddeye rastlanmamıştır.

DBE Davranış Bilimleri Enstitüsü®
psikolojik hizmetler, eğitim, araştırma, kurumsal danışmanlık

Bu kitap DBE-Davranış Bilimleri Enstitüsü'nün Çocuk ve Genç Psikolojik Danışmanlık Merkezi uzmanlarından Klinik Psikolog Cemre Soysal tarafından çocuk ve ruh sağlığı gelişimi açısından uygun bulunmuştur.

ISBN 978-975
9 789750 7

KDV İÇİNDEDİR
17.00 TL

CAN ÇOCUK

CENSURE
CENSURE
CENSURE

"Davranış Bilimleri Enstitüsü uzmanlarından Psikolog Danışman Cemre Soysal tarafından 8 yaş ve üstü çocuklar için uygun bulunmuştur."

Goscinny / Sempé

PITIRCIK'IN KIRMIZI BALONU

PITIRCIK

BİLİNMEYEN ÖYKÜLERİ

Çeviren: Saadet Özen

CAN ÇOCUK

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran
Editör: Ebru Akkaş Kuseyri
Kapak Tasarım: Gözde Bitir
Tasarım Uygulama ve Dizgi: Güldal Yurtoğlu
Kapak Baskı: Azra Matbaası
İç Baskı ve Cilt: Türkmenler Matbaası

1. Basım: 2011
3. Basım: 2000 adet, Şubat 2013
ISBN 978-975-07-1343-9
Le Petit Nicolas, Le Ballon et autres histoires inédites,
Goscinny/Sempé

Pıtırcık'ın Bilinmeyen Öyküleri, Pıtırcık, içindeki karakterler, maceralar ve Pıtırcık dünyasına ait karakteristik nitelikler René Goscinny ve Jean-Jacques Sempé'nin yaratımıdır. Pıtırcık'ın tüm basım ve yayın hakları IMAV Editions'a aittir. "Pıtırcık" hakları alınmış sözlü ve görsel bir markadır. Markanın ve logonun çoğaltılması ve taklit edilmesi yasaktır.
© 2009 IMAV éditions / Goscinny - Sempé
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2011
Bu eserin Türkçe yayın hakları Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla satın alınmıştır. Tüm hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım, Dağıtım, Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
www.cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Bu kitabın sahibi:

.....

Goscinny / Sempé

PITIRCIK'IN KIRMIZI BALONU

PITIRCIK

BİLİNMEYEN ÖYKÜLERİ

Gilberte Goscinny'ye

Müziğini bilmeden bir şarkının sözlerini okumak. Kostümsüz, oyunsuz bir opera seyretmek. Metnin karşısında tek başına, hem ihanet edeni hem ihanet edileni; hem sevileni hem terk edileni kendin oynayarak bir tiyatro oyununu anlamaya çalışmak.

Kameranın katacağı öznelliği bir kenara bırakarak bir filmin senaryosuyla tanışmak.

Bu koşullarda bize sunulmuş olsa hayatımızı karartan, çok hüzünlü bir yer olurdu dünya.

Brassens'in sesi, gitar ve kontrbas olmadan Fernande, Penelope ya da Hector'un karısı ne olurdu, bir düşünün. Fernande kimseye etkileyici gelmez, Penelope sıradan bir Odysseus'la yetinir, Hector'un karısı renksiz, şefkatsiz biri olurdu. Kafiyeler yine zengin olurdu olmasına ama bütün bu hikâyelerden aklımızda tek kalan, olaylar olurdu.

Mozart'ın Don Giovanni operasının, Don Juan'la Commendatore'nin düello sahnesinin olmadığı bir yorumu düşünün. Kürsü, kılıcın yerine geçmiş olsun, bas tek başına son akşam yemeğini anlatsın. Don Giovanni bu haliyle de bir şaheser olurdu ama müzik ve drama birbirinden kopunca karşılıklı olarak birbirinin etkisini, dolayısıyla heyecanı azaltırdı.

Başucundaki lambanın (cılız mı cılız) ışığında hem Phaedra'nın hem Aricia'nın sesi olmak. Biri için acı çekip diğerinden nefret etmek. Sonra öteki için acı çekip diğerinden nefret etmek. Hippolyte'yi sevmek, onun kâh sevgisini kâh nefretini kazanmak. Tek kelimeyle bütün bu seslere "Tez susun!" demeyi istemek.

Vahşi çocuğu anlatan Truffaut'nun gözlerine bakmayıp sadece genç Victor'dan gelen seslere kulak kesilmek. Seslerin ardında saklanan, bizi bekleyen anlamı kavrayamadan.

Şimdi resimleri olmayan bir Pıtırcık kitabı hayal edin. Geriye çocuklara ait bir dünyanın hikâyesi, sahneleri, dili ve manzarası kalmış olsun.

Heyecan iki yeteneğin bir araya gelmesinden doğar. Birinin sözü, diğerinin çizgisini ister. Çizgi olmazsa sözün rengi solar. Hal böyleyken, öleli otuz yılı geçmiş bir adamın gülümsemesi, hayatta kalmış olan diğer adamın elleriyle nasıl buluşturulabilir?

Jean Jacques Sempé'nin atölyesindeyim. Mont-

parnasse'da, otuzlarda yapılmış bir binanın en üst katında. Gözümün önünde çizim masası, çizim masasında görüntüler var. Minik minik bulutlar oluşturan renkler. Açıklıyor, "Fırçalarımı temizliyorum burada."

"Jean Jacques, seninle konuşmam gerek. Karışık bir durum var. Yani demek istiyorum ki anlatması biraz zor."

"Evet?"

"Elimde on Pıtırcık hikâyesi kaldı. Gelgelelim hikâyelerin özü hem var (sözcükler) hem yok (çizimler)."

"Anladım... Bir şey içer misin?"

Canım nar şurubu çekse de bastırıyorum. Konu çocukluğa geldiğinde (ister kendi çocukluğum ister bir kitap kahramanınki olsun) ipin ucunu kaçırmam işten değil!

"Çizimlerin olmadan sözcüklerin bir anlamı yok. Baksana, şey gibi..."

"Siyah beyaz bulutlar gibi mi?"

"Kesinlikle!"

O an zihnimde notaların rengârenk minik bulutlarla yazıldığı bir partisyon canlanıyor.

İki kişilik bir partisyon. İki kişiden biri öleli otuz yılı geçmiş, diğeri kalmış.

Atölyeden çıktım, asansöre bindim, şehre döndüm. Jean Jacques'ın beni Montparnasse bulvarındaki o kaldırımda uzaklaşırken seyrettiğini hayal ettim.

Suluboya bir bulutla kuşatılmış, minicik bir kitap kahramanı. Sempé'nin yarattığı bir kahraman.

Aylar sonra Jean Jacques beni yanına çağırdı:

"Seni biriyle tanıştırmak istiyorum," dedi.

Son gelişimden beri hep hayalini kurduğum atölyesi bu kez daha da aydınlıktı.

İlk randevusuna giden bir genç kız ürkekliğiyle asansörde saçıma çeki düzen verdim. Küçük bir oğlan beni bekliyordu. Sırtında komik bir kazakla, yetişkinlerin onu anlamadığına üzülen bu oğlancık karşımdaydı işte. Hem de nasıl. Bizim Pıtırcık, Sempé'nin fırçasıyla, babamın (ve kendisinin) ölümünden otuz yıl sonra gözümün önünde hayata dönüyordu. Pıtırcık doğumundan elli yıl sonra arsadan yeni bakkala, biblolarla dolu bir vitrinden hayali bir sirke, kırmızı bir balondan bir tiyatro locasına çocukluğunu yaşıyordu.

Çizimlerden yayılan şefkat gözlerimi yaşartmıştı (evet Jean Jacques, bir şey içsem iyi olacak galiba!). Pıtırcık ise kâh sinirli kâh yorgun; kâh afacan kâh kavgacı, bilmediği bu hikâyelerin içinden gülümsüyordu.

Fernande fener bekçisini etkilemeye başladı yeniden. Don Giovanni kostümlerini giydi, Comandatore'nin mezarıysa gerçekliğiyle dehşet saçıyor. Phaedra'nın sesi Aricia'nınkinden daha ciddi şimdi ve genç Victor, Truffaut'nun kamera dili sayesinde kendini

dört dörtlük ifade ediyor. Sempé geçmişe dönmeksizin zamanı durdurdu. Pıtırcık'ın bakışları eskiye göre belki biraz kararmış. Arkasında elli yıllık bir hikâyesi olan bir çocuğun bakışları ne de olsa. Bize hüzün veren şeyleri silmeyiz, onlarla birlikte yaşar, o yaraları sineye çekeriz.

Anne Goscinny

Yayıncının Notu

Pıtırcık dizisinin bu kitabının "Paskalya Yumurtası"yla başlatmamız sebepsiz değil.

Tarih 29 Mart 1959. Hiçbir kitapta yayınlanmamış olan bu öykü o gün, Sud-Ouest Dimanche gazetesinde tam sayfa olarak çıktı. Özel bir öyküydü çünkü bir ilkti. Pek çok insanın o tarihten itibaren yarım yüzyıl boyunca keşfedeceği, şu an ise çoğumuzun bildiği öykülerden oluşan uzun bir dizinin ilk öyküsü. Yarım yüzyıl mı? O kadar oldu mu sahiden? Bu öyküyü elli yıl önce yayınlandığı gibi siyah beyaz çizimlerle sunuyoruz size. Kahramanlar da bildik halleriyle gözümüzün önünde ilk kez sahneye çıkıyor. Bir daha bizi hiç terk etmeyecek olan kahramanlarla karşılaşıyoruz burada. İnsan geriye dönüp baktığında, birileriyle ilk tanıştığı anların izini bulmak hep dokunaklıdır, hele bu tanışıklığın ömür boyu süreceği biliniyorsa.

Başka bir deyişle "Paskalya Yumurtası" Pıtırcık'ın doğum belgesidir.

Diğer öyküler ise resimlenmeyi bekliyordu. Onlar da geçen yüzyılda yazılıp bu yüzyılın başında resimlendiler ve şimdi sizler için yayınlanıyorlar. Lüplüp, arkadaşı Pıtırcık'ın doğumgünü pastasından bir parça koparabilsin diye.

Çizim masasında René Goscinny'nin 1960'larda yazdığı "Yarışma" öyküsünün orijinali ve Sempé'nin 2008 yılına ait suluboya çizimleri.

PITIRCIK'IN KIRMIZI BALONU

PITIRCIK

BİLİNMEYEN ÖYKÜLERİ

İçindekiler

Paskalya Yumurtası, 29

Kazak, 43

Dalgacıların Televizyonu, 57

Yarışma, 71

Yeni Bakkal, 85

Ziyaret, 97

Gerçek Bir Sirk, 111

Balon, 127

Saygı Okulu, 141

Tiyatro, 153

Paskalya Yumurtası

Paskalya bayramına bayılırım. Bayram olunca bizim evde deli gibi eğleniriz. Babam, sabah sabah ilk iş Paskalya yumurtalarını boyar. Benim elimi sürmem yasaktır çünkü dediğine göre sakarın tekiymişim, ayrıca bu huyum kesin anneme çekmiş. Sonracıma babam yumurta boyama işine yemek odasında başlar ama her sene (yani hatırlayabildiğim kadarıyla, o da topu topu iki senecik) sonunda tavan arasını boylar. Neden dersen yemek odasındaki masada (bu yılki gibi) ya da halının üstünde (geçen sene), daha olmadı annemin elbisesinde (önceki yıl, ben küçükken yaptı bunu) mutlaka üç beş yumurta kırar. O zaman annem, "Ben annemin evine gidiyorum," diye tutturur, sonracıma hepimiz koro halinde ağlarız.

Babacığım tavan arasından inerken yumurtalar kesin azalmış olur ama geri kalanları görsen ağzın açık kalır! Tıpkı babamın pantolonu gibi mavili, kırmızılı, yeşilli, rengârenk yumurtalar. Ömrümde gördüğüm en güzel şeyin bu olduğunu söyleyince babamın koltukları fena kabarır. Annem de, "Aferin, marifet yaptın!" der. Şaka olsun diye değil valla, hiç gülmeden söyler bunu.

Sonracıma babam gidip yumurtaları bahçede otların arasına saklar. Otlar benim boyum kadar olduğu için yumurtaları öyle kolay kolay bulamazsın. Babam yumurtaları daha iyi saklayabilmek için ta ne zamandır otları biçmediğini söyler anneme. Bu sene

küçük bir kaza oldu: Babam bizim bahçeye girip illa yumurtaları bulacağım diye tutturan koca bir köpekle güreş tuttu. Babam yendi. Neyse, yumurtaları aramaya hemen başlayamazdım çünkü mahalleden arkadaşlar hem yardıma hem yumurtaların tadına bakmaya gelecekti.

Bizim çocuklar bir sürü güzel hediye getirdi: Yumurta şeklinde çikolatalar, tavuk şeklinde çikolatalar ve çikolatadan yapılmış daha bir yığın şey. Annem bu kadar şeyi bir arada görür görmez karnına ağrılar girdiğini söyledi. Benim karnım çikolataları mideye indirdikten sonra ağrır ama olsun, yine de bayılırım çikolataya!

Arkadaşlarım gelince babam hepimizi bahçeye topladı:

"Haydi bakalım yallah, bulun yumurtaları!" dedi.

Amaaaaa... benim de bizimle hiç oynamayan babama bir sürprizim vardı! Sonracıma dedim ki:

"Var ya... babacığım, sen de bizimle arasana! Saatini sakladım otların arasına!"

Babam kıpkırmızı oldu, gözlerini kocaman kocaman açıp suratıma baktı, komiklik olsun diye tabii, sonra o da arama çalışmalarına katıldı.

Komşumuz Sivrikulak Amca çitin üstünden şöyle bir bakıp babama dedi ki:

"Yahu yumurta peşinde koşacak yaşı geçmedin mi daha?"

Sonra dalga geçmeye başladı. Henüz saatini bulamamış olan babam da başını kaldırdı:

"Şu koca suratının ortasında olduğunu söylemeseler sen burnunu bile bulup silemezdin!"

O zaman Sivrikulak Amca bir yumurtayı otuz saniyede bulacağına bahse girdi. Sonracıma çitin üstünden bahçeye uçtu. Bizim bahçeye iniş yaparken cici süet ayakkabılarıyla bir yumurtanın üstüne basıverince daha ilk dakikada iddiayı kazanmış oldu. Sivrikulak Amca'nın ayakkabısının bir güzel sarıya, maviye bulandığını görünce babam karnını tuta tuta güldü. Sivrikulak Amca gözlerini kocaman kocaman açıp (komiklik olsun diye değil) babamı itiverdi. Babam arka üstü düştü, bir de çığlık attı çünkü saatini bulmuş, üstüne otururken de birazcık kırmıştı.

Annem bizi acilen kahvaltıya çağırınca kavganın sonunu göremedik. Mecburen bahçeyi bırakıp gittik. Bahçede avaz avaz bağıran Sivrikulak Amca'yla babam kalmıştı bir tek, bir de fırsattan yararlanıp çaktırmadan geri dönmüş olan köpek. Bizim bulamadığımız yumurtaları arıyordu.

Evde ne biçim eğlendik anlatamam! Dünya kadar çikolata vardı, ayrıca annem çikolatalı pasta yapmıştı, yanında hediyeleri de yedik.

Yemekleri çiğnemeden bir lokmada yutan şişko Lüplüp en önce cırcır oldu. Sonra sırayla hepimiz hastalandık, bir tek Solucan hariç. Solucan bir deri

bir kemiktir ama canının istediği kadar yiyebilir çünkü çok bir sıkı bir numarası var! Solucan'ın yerine karnındaki kurt hasta oluyor!

Annem tek tek bütün arkadaşlarımın annelerine telefon edip çabuk gelip çocuklarını almalarını söyledi. Hemen koşup gelen anneler içeri girerken sinir sinir konuşuyorlardı. "Hangi akla hizmet çocuklara bu kadar yedirir insan!" diye söyleniyorlardı anneme, oğullarını ellerinden tutup dışarı sürüklerken.

Sonracıma annelerin niye öyle sinirinin bozulduğunu anladım. Eve bahçeden geçerek giriliyordu. Babam da bahçede, yırtık gömleğiyle otların arasında oturuyordu hâlâ. Burnu kanıyor, annemin dediğine göre ayıp şeyler söylüyordu.

Annem koltuğa oturmuş boş boş bakıyordu. Ne yalan söyleyeyim, yemek odası azıcık dağılmış, birkaç yer leke olmuştu. Bunu görünce babamın içinden annemi güldürmek geldi. Çok sıkı bir şaka yapacağını söyledi anneme. Ben çok sevinmiştim çünkü şakayı biliyorum, babam her yıl aynısını yapar zaten. İşte geliyor: Babamın Çan Amca diye bir arkadaşı var. Babam her sene onu arayıp, "Çanakkale'ye tatile gidiyormuşsun, hadi hayırlı olsun," der; ben de karnımı tuta tuta gülerim.

Gelgelelim bu sefer şaka tutmadı. Meğer Çan Amca sahiden, ertesi gün eşiyle beraber Çanakkale'ye tatile gidiyormuş. Annem bunun üzerine hün-

gür hüngür ağlamaya başladı, iyi mi! O hep evde oturuyormuş, yemek odasını temizlemekten başka ne işe yararmış, zaten yemek odasının altı üstüne gelmiş.

O zaman babam annemi susturmak için bir dahaki sefere onu Çanakkale'ye tatile götürmeye söz verdi.

Evet ya! Paskalya'da şahane eğlendik, o günü hiç unutmayacağım. Babam da unutmayacak bana sorarsan, zaten "Hep anılarımda yaşayacak!" dedi. Umarım siz de bayramlarda bizim kadar eğlenirsiniz, hadi size de "İyi Bayramlar!"

Kazak

Bu sabah annem beni uyandırmaya gelince dedi ki:

"Çabuk kalk Pıtırcık'ım, sana bir sürprizim var."

"Araba mı aldın bana?" dedim. "Yoksa trenime vagon mu aldın? Kalem? Futbol topu?"

"Yok canım," dedi annem. "Kazak aldım sana, kazak!"

Bunu duyunca biraz bozuldum valla. Üstüne giydiğin şeyler sürpriz sayılmaz ki! Ama annem üzülmesin diye hiç sesimi çıkarmadan kalkıp tuvalete gittim. Odama geri döndüğümde annem kazağı gösterdi. Açık mavi bir şeydi, önünde de üst üste üç tane sarı ördek vardı, iyi mi! Ben de muslukları açıverdim.

"Neyin var oğlum?" diye sordu annem.

"Ben giymem bunu ya!" dedim. "Okulda herkes dalga geçer sonra!"

O zaman kıyamet koptu işte. Var ya, annem bir kızdı, bir köpürdü sorma! Ben nankörün tekiymişim, mağaza mağaza dolaşmış, böyle süper bir kazak bulana kadar canı çıkmış, bu kazağın nesi varmış, zaten ben ne anlarmışım, huysuzluk etmeyip giymeliymişim.

"Ama bu bebek kazağı yaaaa!" diye bağırdım.

"Beşkardeşi mi özledin?" diye sormasın mı annem!

O zaman anladım ki işin şakaya gelir tarafı yok. Uslu uslu kazağımı giyip annemle yemek odasına indim. Babam kahvesini içiyordu.

"Güne ne güzel başladık," dedi babam. "Bağırdığınızı duydum. Neler oluyor bakayım?"

"Sayın Pıtırcık Bey ona aldığım yeni kazağı beğenmemişler efendim," dedi annem.

Babam kazağıma şöyle bir baktı. Gözleri şaşkınlıkla açıldı, sonracıma güldü valla. Anneme:

"Nereden buldun bunu yahu?"

"Köşedeki mağazadan," dedi annem ciddi ciddi. "Niye, beğenemedin mi?"

"Yok yok, öyle demek istemedim... Yalnız... Ne bileyim, sence bizim ufaklık bu ördekler için biraz büyük değil mi?"

"Belki Sayın Pıtırcık Bey baba gömleği giyip altın saat takmayı tercih ederler?"

Annem bunu söyledikten sonra eliyle ağzını kapatıp kıs kıs güldü.

"Evet n'ooolur! N'ooolur!" diye bağırdım ben de.

"Pıtırcık, kes sesini," diye zılgıtı bastı annem. "Canıma tak dedi! Bitir şu kahvaltını, okul saati geliyor."

"Bu kazakla okula gitmem! Baba gömleği isterim!"

Bunun üzerine babam, yumruğunu güm diye masaya indiriverdi.

"Pıtırcık!" diye haykırdı. "Annenle terbiyeli konuş bakayım! Sana bir hediye aldığında teşekkür edeceksin, göğsünü gere gere de giyeceksin."

"Madem öyle niye annemin sana aldığı kravatı hiç takmıyorsun?" diye sordum iki gözüm iki çeşme.

"Kravat mı?" dedi babam. "Ne kravatı? Kravatın ne ilgisi var şimdi?"

"Evet ya, hakikaten," dedi annem. "Kravatı pek takmıyorsun. Onu da aynı mağazadan almıştım. Yoksa hoşuna gitmiyor mu?"

"Daha neler! Daha neler!" diye atıldı babam. "Ama biraz şık bir kravat, hani kirlenir diye korkuyorum. Hem zaten bizim işyerinde biraz renkli kaçar hem ayrıca... Pıtırcık! Yeter artık! Çabuk burnunu sil, kahvaltını bitir, geç kalacaksın!"

Evden babamla beraber çıktık. Sonra sokakta, birbirimizden ayrılmadan önce babam dedi ki:

"Bak Pıtırcık'ım, kıyafet dedin mi, kadınların zevki bizimkiyle her zaman uyuşmaz. Yanlış biliyorlar demek değil bu. Bir yolunu bulup kendini inandırman, hele anneyi kesinlikle üzmemen gerek... Haydi bakalım, şimdi doğru okula. Güzel güzel çalış, uslu dur... Ayrıca kolay gelsin!"

Okula doğru yürürken sıkıntıdan davul gibi şişmiştim. Okuldaki çocuklar ördeklerimi görür görmez dalga geçeceklerdi, adım gibi biliyordum bunu. Ceketimi boğazıma kadar düğmelesem bile en üstte sırıtan ördek yine de görülüyordu. Aman canım her neyse, çocuklar bir şey söylerse ben de yumruğu çakardım, olur biterdi, ne yani, iyi valla. Böylece kös kös okulun bahçesine girdim.

Bizimkiler misket oynuyordu. Yanlarına gittiğimde Lüplüp arkasını dönüp sordu:

"Sen de oynar mısın?"

"Yok," dedim. "Hem zaten bana bulaşmayın!"

"N'oldu sana yav?" diye sordu Toraman.

"Kazağımı beğenemediyseniz sizi tokat manyağı yaparım," dedim.

"Vay canına!" diye ciyakladı Gümüş. "Ördeğe bak! Pıtırcık'ın ördeği var!"

Ondan sonracıma bacaklarını iki yana açıp kollarını sallaya sallaya koşmaya başladı. Etrafımda dönüp duruyor, bir taraftan da "vak vak vak" diye bağırıyordu! Sonra gidip gözetmenimiz olan ve kendisine toslamamızdan hiç hoşlanmayan Karagöz'e tosladı.

"İyi valla", dedi Karagöz. "Dostum, aklınızı mı kaçırdınız nedir? Herkesi kendinize güldürmek istiyorsanız sizi tek ayaküstünde cezaya dikeyim, ister misiniz? Hıı?"

Karagöz'ün başını sallaya sallaya gitmesiyle bizim çocukların başıma dikilmesi bir oldu.

"Hey, göstersene ördeklerini," diye öttü Tıngır.

Ben de hemen Tıngır'ın üstüne atladım, tam harala gürele girişecektik ki Dalgacı bas bas bağırdı:

"Dikkat! Karagöz geliyor!"

"Kavga mı ediyordunuz?" diye sordu Karagöz. "Gözlerimin içine bakın lütfen. Hmmm? Pekâlâ! Bu sabah hepiniz pek bir heyecanlı geldiniz bana! Bir daha yakalarsam gözünüzün yaşına bakmam, ona göre!"

Karagöz gidince arkadaşlarıma dedim ki topunuz aptalsınız, dedim. Sonracıma, bu sabah bana pek bir heyecanlı geldiniz, dedim. Hepinize küstüm, annemle babamın söz verdiği baba gömleğiyle okula gelince de böyle gülebilecek misiniz bakalım, dedim. Ama onlar –aptal şeyler, n'olacak– bacakları ayrık ayrık yürüyerek vakvaklamaya devam ettiler. Tam girişiyordum ki Karagöz ders zilini çaldı, ben de sinirden kudura kudura sıraya girdim.

Sınıfta öğretmenimiz dilbilgisi dersini anlatmaya başladı. Sonra arkamda Gümüş'ün çaktırmadan vakvakladığını duydum. Ben de n'apiim, yanımda

oturmuş dalga geçen Lüplüp'e bir tekme yapıştırdım. Lüplüp, tıkınmakta olduğu böreği elinden düşünce kıyameti kopardı:

"Bana bak, çok oldu senin şu ördeklerin!"

O zaman öğretmenimiz masasına cetveliyle pat pat vurdu, sonracıma yabani misiniz nesiniz, dedi, canıma yetti, dedi, hakkınızdan gelmesini bilirim, dedi, seni arkadaşına tekme atarken gördüm, dedi, bu da ne demek oluyor, dedi. Ben de hüngür şakırt koyuverdim. Öğretmenim bunun bir cevap olmadığını söyledi. Çarpım parmak kaldırdı, öğretmenimiz ne istediğini sordu. Çarpım da dedi ki:

"Öğretmenim, hep kazağının yüzünden. Önünde ördek resmi var diye kazağıyla dalga geçiyorlar."

Öğretmenimizin gözleri fal taşı gibi açıldı. Sonracıma ayağa kalkıp masasına gitmemi söyledi. Ağlaya ağlaya gittim, öğretmenim yüzüme baktı, sonra dedi ki:

"Ama kazağın çok şirinmiş! Ne kadar zarif! Sana böyle güzel şeyler alan bir annenle baban olduğu için çok şanslısın! Arkadaşlarına bakma sen Pıtırcık. Seni kıskanıyorlar, hepsi bu! Göreceksin, ceza bile vermeyeceğim onlara, değmez valla. Hadi, bırak bakalım ağlamayı, böyle çok tatlı olmuşsun."

Öğretmenim saçlarımı okşadı, yanağıma hafifçe dokundu. Sonracıma elini sildi, burnumu silmemi ve gidip oturmamı söyledi, ondan sonra da Dalgacı'yı tahtaya kaldırdı.

O akşam Gümüş'ün annesi arayıp anneme kazağımı nereden aldığını sorunca ev halkı olarak pek bir göğsümüz kabardı doğrusu.

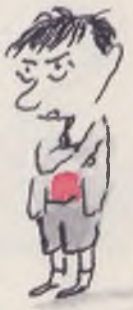

Dalgacıların Televizyonu

Bazen okulda dersime sıkı çalışınca annemle babam, beni evlerine televizyon seyretmeye çağırsın diye Dalgacı'ya telefon etmeme izin verirler. Sinir bozucu olan, Dalgacı sınıfın sonuncusu olduğu için babasıyla annesinin sık sık televizyon seyretmesini yasaklamasıdır çünkü o zaman ben de televizyonsuz kalırım. Bu haksızlık değil de nedir? Dalgacı'nın annesiyle babası da abartıyor biraz, doğruya doğru, ne yani, iyi valla!

Gelgelelim öğretmenimiz gribe yakalandığı için cumartesi günü tarihten kaç aldığımızı söyleyememişti. Yani Dalgacı pazar günü cezalı değildi, ben de ona telefon edebildim. "İyi tamam o zaman, gel bari," dedi bana.

"Seni arkadaşına arabayla bırakayım," dedi babacım.

Buna şaşırdım doğrusu çünkü Dalgacıların evi iki adım ötede, bizim Pintican Amca'nın şirin mi şirin bakkalının hemen yanında. Ne zaman anneme bir şey almaya gitsem bakkal amca bana bisküvi verir. Gerçi kutunun dibindeki kırıkları verir ama olsun, yine de çok güzeldir.

Neyse işte, babam kahvaltıdan sonra arabayı garajdan çıkardı. İki dakika sonra Dalgacıların evinin önüne gelmiştik bile. Babam kapıya kadar götürdü beni. Kapıyı Dalgacı'nın babası açtı.

"Aman da aman, Pıtırcık mı gelmiş!" dedi Dalgacı'nın babası. Sonra babama elini uzatıp, "Ne var ne yok?" diye sordu.

"İyilik sağlık," dedi babam, "ya sizden ne haber?"

"Yuvarlanıp gidiyoruz işte," dedi Dalgacı'nın babası.

"Bizim ufaklığı size kendim getireyim dedim," dedi babam. "Bir tanecik arkadaşı Dalgacı'yla televizyon seyretmek pek hoşuna gidiyor."

"Ya evet," dedi Dalgacı'nın babası.

"Ya işte böyle," dedi babam.

"Aslında siz de gelip biraz televizyon seyretmek istemez misiniz?"

"Sizi rahatsız etmeyeyim?" dedi babam.

Sonracıma içeri girdik.

Televizyonlu salona gittik. İçerisi kapkaranlıktı ve karnabahar kokuyordu. Buna hiç şaşırmadım çünkü pazar günleri televizyon erken başladığı için Dalgacıların salonda yemek yediğini biliyordum. Perdeler, panjurlar hep kapalı olduğu için göz gözü görmüyordu. Böyle çok kıyak oluyordu, neden dersen koltuklarla sandalyeleri televizyonun karşısına diziyorlardı, insan kendini sinemada sanıyordu. Dalgacı'yla annesi televizyonun karşısına geçmişlerdi bile.

"Kimmiş gelen?" diye sordu Dalgacı'nın annesi, biz içeri girince.

"Pıtırcık'la babası," dedi Dalgacı'nın babası.

"Bu ne güzel sürpriz! Otursanıza ayol! Ay gene şu konuşmayı bilmeyen sunucu çıktı, sinir oluyorum bu adama! Böyle insanlar nasıl cesaret ediyor televizyona çıkmaya... Geçin şu koltuğa, hadi."

Biz de gidip oturduk. Böyle sporlu filan çok güzel bir programdı. Avustralya'da bir sopaya iple bağlı

toplarla oynanan bir oyunda yarışanları gösterdiler, çok komikti. Sonracıma boks çıktı.

"Görmek istemiyorum bunu," dedi Dalgacı'nın annesi.

"Bana sorarsan yasaklanması gerek," dedi Dalgacı'nın babası.

"Çok kaba bir spor," dedi babam.

Ve sonra küt! Boksörlerden biri ötekine sıkı bir yumruk yapıştırdı, yumruğu yiyen anında yere devriliverdi, iyi mi.

"Aaaa, kalksana ayağa!" dedi Dalgacı'nın annesi. "Ama niye kalkmıyor canım? Öteki şöyle bir dokundu altı üstü!"

"Şike var," dedi Dalgacı'nın babası. "Anlarsın ya, her şey önceden ayarlanmış... Hah tamam! Kalktı ayağa!"

"Yürü be koçum!" diye bağırdı babam.

At yarışı sırasında Dalgacı'nın annesi Dalgacı'ya dedi ki:

"Git mutfaktaki tepsiyi al gel."

Tepside ikimiz için iki bardak sütle pasta varmış.

"Size ne ikram edelim?" diye sordu Dalgacı'nın annesi, babama.

Babam karşılık olarak şöyle gürledi:

"4 numara! 4 numaraya basıyorum parayı! Beyaz kazaklı jokeye!"

"Ben 6'ya oynuyorum," dedi Dalgacı'nın babası. "En öndekine. Mümkün değil yetişemez ötekiler!"

Tam Dalgacı tepsiyi getirdiği sırada Ceylangözlüm adındaki 8 numaralı at yarışı kazandı. Tepsiyi televizyonun karşısına, yere koyup ekrana bakarak ne varsa mideye indirdik: Sütle süper güzel giden çikolatalı pastalar vardı; anneme kesin bahsetmeliydim bundan. Sonracıma bir futbol maçının ikinci yarısını verdiler, fena değildi. Bir de araba yarışı çıktı "vruummm, vruummmm!" diye.

Dalgacı'nın babası, "Hep merak etmişimdir, insanların canlarını tehlikeye attığı bu yarışlar ne işe yarıyor," dedi. Babam da ona mesele de bu zaten, diye anlattı: Kalabalık işte bunu seviyormuş, insanların kendini öldürdüğünü seyretmeyi yani, kalabalığın korkunç tarafı da buymuş. Dalgacı'nın annesi, yasaklanması gerek, dedi. Hem kadınlar niye araba yarışı yapmıyormuş, merak ediyormuş çünkü kim ne derse desin kadınlar en az erkekler kadar, hatta daha iyi araba kullanıyormuş. Dalgacı'nın babası kahkahayı bastı nedense. Bir şey söylemeye başladı ama kimse bir şey anlamadı, araba yarışından sonra yayınladıkları ragbi maçının ikinci yarısı başladığı için konuşması yarım kaldı. Araba yarışını kimin kazandığını anlayamadık çünkü yarış biraz sarkmıştı ve televizyoncular ragbi maçını kaçırmak istemiyorlardı. Ragbi maçını kimin kazandığını da anlayamadık çünkü bir sonraki programın zamanı geldiği için maçı erken bitirdiler. Maçı kestikleri zaman durum üçe üçtü, azıcık

bekleselerdi de hiç olmazsa oyuncu vuruşu becerebilecek mi beceremeyecek mi görseydik bari.

Sonracıma bir sonraki program yayına hazır olmadığından bize uzun uzun balıkların yüzdüğü bir akvaryum seyrettirdiler. Dalgacı'nın annesi dayanamayıp salondan çıktı. Sonra akvaryumu kaldırdıkları zaman Dalgacı'nın babası annesine bağırarak, "başlıyor!" diye haber verdi, o da koşa koşa salona geri döndü.

Sonracıma televizyonda bir masada oturan bir amca başka bir amcaya ne kadar zamandır piyano çaldığını sordu. Dalgacı da bana dedi ki, büyükannesi ona bir kutu dolusu dehşet kurşun askerler hediye etmiş.

Dalgacı'nın babası hemen lafa karıştı:

"Dalgacı, sus azıcık!"

"Gevezelik edeceksen arkadaşını alıp odana git," dedi Dalgacı'nın annesi de.

Biz de Dalgacı'yla odasına gittik. Bana kurşun askerlerini gösterdi, çok şirindiler, ben kurşun askerlere bayılırım. Savaşçılık oynadık Dalgacı'yla. Ayrıca sahiden de çok sıkı kurşun askerlermiş, içlerinden sadece üçü kırıldı, üstelik kırana kadar canımız çıktı. Sonra baktım saat çok geç olmuş, biz de salona gittik. Televizyonda kadının biri nasıl elbise dikilir, onu gösteriyordu, üstelik başka bir kadının üstünde gösteriyordu, hem de iğneyi bir kerecik bile batırmadan. Geldiğimi görünce babam hemen atladı:

"Pekâlâ Pıtırcık, eve gitme vakti gelmedi mi hâlâ?"

O zaman Dalgacı'nın babası salonun ışığını yaktı, annesi de televizyonun sesini kıstı. Herkesin gözleri küçücük olmuştu, gözkapakları da hızlı hızlı kırpışıp duruyordu. Babamla ben, "Hoşça kalın," dedik. Dalgacı'nın babası bizi kapıya kadar geçirdi. Annesiyle Dalgacı ışıklarını tekrar söndürdükleri salonda kaldılar.

"Çok teşekkür ederim," dedi babam Dalgacı'nın babasına. "Bazen ciddi ciddi eve televizyon alsam diyorum ama doğruyu söylemek gerekirse ufaklık yüzünden karar veremiyorum."

"Doğruya doğru, haklısınız," dedi Dalgacı'nın babası. "Ben de bazen televizyon aldığıma pişman oluyorum. Çocuklar karşısına çakılıp kalıyor. Her çıkanı seyrede seyrede aptala dönüyorlar."

Sonracıma Dalgacı'nın babası alelacele sepetledi bizi çünkü Dalgacı'nın annesi salondan bağırıp dizi filmin başlayacağını haber vermişti.

Yarışma

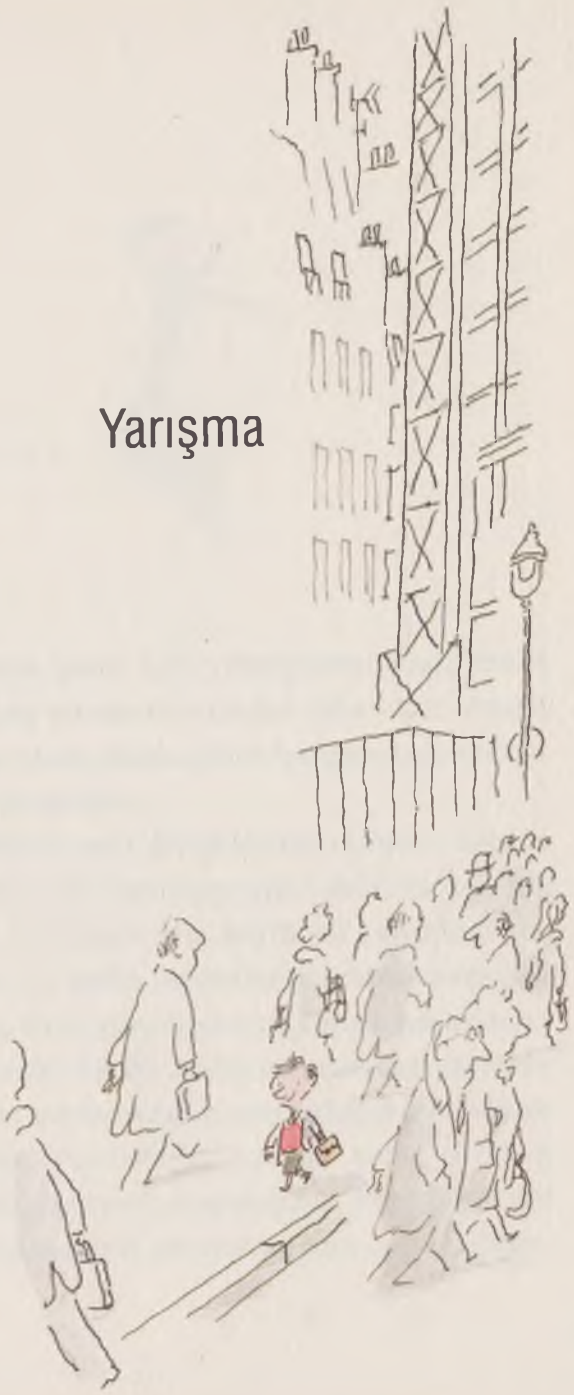

Perşembe günü öğle yemeğinden sonra bizim çocuklarla boş arsada buluşmaya daha vakit olduğu için koltuğa oturup babacığımın işe giderken bıraktığı gazeteyi karıştırdım.

Her zamanki gibi fotoğraflarla resimler dışında gazetede okuyacak hiçbir şey yoktu valla. Bir tek son sayfa hariç, o dehşetti işte! Büyük bir yarışma vardı, birinci olana bir araba veriyorlardı! Arabanın resmini koymuşlardı, fıstık gibiydi yemin ederim. Yazdıklarına göre her gün büyük bir anıtın resmini yayınlayacaklarmış, biz de bunların hangi anıt olduğunu ve nerede bulunduğunu bilecekmişiz. Bundan kolay ne vardı canım! Örnek bir resim koymuşlardı, Paris'teki Eyfel Kulesi olduğunu görür görmez şıp diye çaktım. Övün-

mek gibi olmasın bu anıt işinden iyi anlarım ben, hem bir sürü anıt bilirim: Örneğin bizim okulun oradaki meydanda adamın birinin sakallı, güvercinli heykeli vardır, adamın adını unuttum şimdi. Sonracıma annemle babamla tatile gittiğimiz yerde, otele yakın bir yerde bir korsan heykeli vardı. Yemek odasının penceresinden yarı beline kadar aşağı sarkınca görebiliyordun. Elindeki dürbünle başka bir oteli gözetlemekte olan çok şirin, demir bir heykeldi. Yarışmada kesin sorarlar onu.

Arsaya gittiğimde bizim çocuklar çoktan gelmiş, beni arabada bekliyorlardı. Bu arada bilin ki bizim mahallede dehşet bir arsa var. Ne ararsan bulursun bizim arsada, örneğin tekerlekleri uçmuş eski püskü bir araba. İçine binip ağzımızla "vrumm, vrummm" yaparak, mahsusçuktan trafik sıkışmış gibi yaparak filan acayip eğleniyoruz.

"Hiç gelmeseydin bari, yarım saattir seni bekliyoruz!" dedi arabayı süren Toraman.

Ben de onlara dedim ki:

"Var ya, benim bir arabam olacak, hem de sahicisinden!"

Sırım sordu hemen:

"Baban yeni araba mı alıyor?"

"Yok," dedim, "araba benim olacak. Yalnızca benim!"

Sonracıma onlara yarışmayı, birincilik ödülünü, benim anıtları gözüm kapalı sayabildiğimi, örnek sorunun cevabını şıp diye bildiğimi anlattım.

"Vay canına, sende yetenek var," dedi Lüplüp.

"Hıh, babamın tam üç tane arabası var, üstelik yarışma filan yapmadan aldı hepsini. Arabacıya gider, seçer, sonra da pıt diye alır," dedi Gümüş. Gümüş kıskancın tekidir ve abuk subuk konuşup durur.

"Olabilir," dedim, "ama o arabalar senin mi akıllım, gazetedeki araba benim olacak, başka hiç kimsenin değil!"

"Hadi canım," dedi Gümüş. "Peki, kim sürecekmiş acaba?"

Ben de hemen yapıştırdım cevabı:

"Kim sürecek, ben süreceğim, yani bu kadar da olmaz valla!"

Gümüş:

"Sen araba sürmekten ne anlarsın!"

"Doğru valla, bilmiyor ki!" dedi Dırdır.

"Bal gibi de biliyorum! Hem ne biçim biliyorum," diye bağırdım ben de.

Ama aslında gıcık olmuştum çünkü araba sürmeyi sahiden de bilmiyordum. Bizim arsadaki arabayı

sempé

sürmek çocuk oyuncağıydı; ağzınla "vrumm, vrumm" yapıyordun ama aslında hiçbir yere gitmiyordun. Gazetedeki araba başkaydı. Sonra kendi kendime, babam bana öğretir, dedim, ne de olsa anneme de öğretti. Gelgelelim tuhaf olan şu ki o zaman annemle babam tam bir hafta küsmüşlerdi, annem annesinin evine döneceğini söylemişti, annesi de benim anneannem olur.

"Hem zaten araba sürmeyi bilsen bile izin vermezler ki yaşın tutmuyor," dedi Sırım.

"Amma attınız yani," diye haykırdım artık.

"Hayır efendim! Hayır efendim!" diye gürledi Sırım da. "Büyümeden araba sürülmez diye babam söyledi bir kere. Babam polis olduğuna göre bu işlerden anlar. Yani babam seni araba sürerken görürse hemen 'fiyyt! fiyyt!' diye düdüğünü öttürür, bir sürü ceza yazar, arabanı da alır götürür."

İşte o zaman kafam fena kızdı. Öyle ya, iyi valla! İyi ki bir arabam vardı, bütün arkadaşlarım bir olmuş sürmeme engel olmak için uğraşıyordu. Sırım'ın babası araba istiyorsa Gümüş'ün babasını örnek alsındı, gitsin kendine bir tane alsındı canım!

"Bana ne, bana ne, arabamı süreceğim işte!" diye tepindim. "Sizin gibisine de kıskanç derler!"

"Ben kıskanmıyorum," dedi Lüplüp. "Arabana bindirecek misin beni?"

"Bakarız," dedim. "Ama içeride tıkınmak yok, yoksa her taraf kırıntı, leke olur. Babam diyor ki kol-

tuklar pis olunca yeni araba almak için satarken az para verirlermiş."

Bu dediğim Lüplüp'ün hiç aklına yatmadı, dedi ki canı ne zaman, nerede isterse orada yemek yermiş, ben mi onu tutacakmışım, aptalın tekiymişim, bir keresinde evdekilerle pikniğe gitmişler, yağmur yağınca arabanın içinde soğuk fasulye yemişler, demek ki fiyat düşmesi filan hikâyeymiş, madem arkadaş değilmişiz o zaman o da yarışmaya girecekmiş, onun da arabası olacakmış, içinde patlayana kadar yiyecekmiş.

"Benim arabamda fasulye yedirmem!" diye haykırdım. "Hem zaten senin yarışmaya katılma hakkın yok ki. İlk ben gördüm, aptal da sana derler ayrıca."

"Pıtırcık haklı," dedi Tıngır. "Arabasında yersen bir daha dünyada başkasına satamaz."

Lüplüp, Tıngır'a "Sana soran olmadı!" diye zıplayınca birbirlerine girdiler.

"Peki, ya beni arabana bindirecek misin?" diye sordu Sırım.

Dalgacı cevap verdi:

"Olabilir. Ama öne ben oturacağım, hem Pıtırcık arabayı sürmeme de izin verecek."

"Sen sürüyorsun da niye ben süremiyorum?" diye sordu Dırdır. "Pıtırcık'ın arabasını sürmek senin kadar benim de hakkım!"

"Ben sürmezsem babam fıyyt diye Pıtırcık'a ce-

zayı basar da ondan!" diye bağırdı Sırım. Sonra sokaktan geçerken görünce bir tane de babasına! Fıyyt! fıyyt! fıyyt!

Toraman da ona patladı:

"Yetti ama senin şu fıyyt'ların!"

"Senin babana da fıyyt!" diye diklendi Sırım ama bu bir hataydı; çünkü Toraman çok kuvvetlidir, sinirini bozacak bir şey söylendi mi küt diye yumruğu insanın burnuna oturtur.

Bizim bütün takım birbirine girmiş, herkes kavga kıyamet itişiyor, dövüşüyordu, ben de dedim ki hepiniz salaksınız, böyle devam ederseniz hiçbirinizi arabama almayacağım dedim.

Gümüş oradan atladı:

"Arabanı nereye koyacaksın?"

"Canım, herhalde eve, garaja çekerim."

"Bak sen! Demek baban kendi arabasını dışarı çekip yerini sana verecek, öyle mi yani? Güldürme beni."

"O zaman arsaya bırakırım."

"Dur bakalım küçük bey!" diye böğürdü Lüplüp. "Senin pis arabanı arsamızda istemiyoruz! Madem binip içinde yemek yiyemiyoruz, o zaman arabanı sokağa park edersin!"

"Ben de babama söylerim, sokağa park edersen gelip sana ceza yazar," diye bangır bangır öttü Sırım da. Fıyyt!

Bunun üzerine arkadaşlarıma onlarla ölene kadar konuşmayacağımı söyleyip koşarak kaçtım.

Eve giderken içim rahat değildi çünkü canım arkadaşlarımla kavga etmeyi hiç sevmem. Ayrıca doğruya doğru, babam arabamı garajına koymama hayatta izin vermezdi ve bu düpedüz haksızlıktı, bu evde hiçbir istediğim yapılmıyordu. Neyse ki annem sevinecekti bu işe çünkü babam ona arabasını hiç ödünç vermezdi, ben verecektim ama dikkatli olması koşuluyla. Annem başka bir arabaya tosladığından beri babam ona kendi arabasını vermiyordu, arabanın bir çamurluğu olduğu gibi göçmüştü, yepisyeni arabamın çamurluğunu göçürse iyi olmazdı yani. Belki de en iyisi babam gibi yapıp anneme arabamı vermemekti ama o zaman da annem kızardı, ayrıca başıma bu kadar dert açan, hem de nereye park edileceği bile belli olmayan bu arabadan sıkılmaya başlamıştım yani.

Ben de eve gelince gazeteyi aldım, yarışmaya katılma kuponunu güzelce kestim, üstüne de aynen şöyle yazdım:

"Yarışmanıza katılamadığım için kusura bakmayın ama hem bizim çocuklarla hem evde bir sürü tantana oldu. Arabayı başkasına verin bari."

Yeni Bakkal

Bizim mahallede, evin orada dehşet bir bakkal açıldı. Annem de beni oraya alışverişe götürdü çünkü beni evde yalnız bırakamazmış, durmadan yaramazlık yapıyormuşum. Sanki elektrikli trenim bum diye patlayınca Sivrikafa Amca'nın evinde ışıklarının sönmesi, o sırada misafirleri olan Sivrikafa Amca'nın sonradan gelip babamla kavga etmesi benim suçummuş gibi. Sivrikafa Amca, şimdi bizimle küs olan komşumuz olur.

Bakkala arabayla gittik, annem şimdi babamın arabasını kullanıyor da ondan. Araba sürmeyi anneme babam öğretiyordu ilk başta. Ama benim pek hoşuma gitmiyordu bu çünkü her dersten sonra annem hüngür hüngür ağlayarak annesinin evine döneceğini söylüyordu, annesi de benim anneannem olur. Ama sonra annem bir okula gitti ve aslanlar gibi ehliyetini

aldı yani. Üstelik meğer ne cesurmuş benim annem çünkü duyduğuma göre şimdi ehliyet almak için tam dört tane sınava giriliyormuş. Annem ne zaman arabasını istese babam şakacıktan olmaz diyor; ama bir güzel kavga ettikten sonra her seferinde razı oluyor.

Bakkalın önüne geldiğimizde şansımız yaver gitti çünkü kocaman bir kamyon henüz yeni hareket etmiş, tam bizim arabayı park edecek kadar yer açılmıştı. Ondan sonracıma bakkala girdik.

Var ya, bizim yeni bakkal müthişti! Koskocaman bir yerdi, içinde sürüyle ışık, bir de göremediğin ama durmadan sana onu al bunu al diyen bir radyo vardı. En güzeli de girişte aldıklarını içine koy diye sana bir araba veriyorlardı.

"Annecim! N'ooolur! Arabayı ben sürsem olur mu?"

"Tamam ama uslu dur," dedi annem.

Araba yağ gibi kayıp gidiyordu. Teneffüste böyle arabalarımız olsa ne biçim eğlenirdik, hem uçakçılık da oynayabilirdik böyle patapatapata diye!

"Pıtırcık! Kes sesini," dedi annem.

Ben de n'apiim, mitralyöz sesi çıkarmayı kestim, ondan sonracıma bakkalın içinde yürümeye başladık. Tonlarla yiyecek, aralarında da koridorlar vardı. Ama satıcı yoktu, ne istersen alabiliyordun. Bu da çok güzel bir fikirdi, öyle çok şey vardı ki! Lüplüplerin evinde bile bu kadar fasulye kutusunu bir arada görmedim, oysa Lüplüpler birer fasulye canavarıdır!

Annem buzdolabı gibi bir şeyin içindekilere bakı-

yordu. Küçük kartlarda bu şeylerin ısıtılıp yendiği ve çok lezzetli olduğu yazıyordu. Biraz annemin yaptığı sebzeli yahni gibi; yani günlerce ama günlerce yersin bunu, en sonunda babam şakacıktan bir kere daha sofraya gelirse babasının evine döneceğini söyler. Ondan sonracıma aşağı yukarı benim boyumda birini gördüm, tek başına duruyordu, onun da arabası vardı ama tıka basa doluydu.

Yanına gidince bana dedi ki:

"Yarışa var mısın, vrum vrummm?"

"Anlaştık," dedim, "şuradaki şişelere kadar."

Sonracıma koridorda koşmaya başladık, gelgelelim arabası benimkine küt diye tosladı, bence bilerek yaptı. Yumruk filan da oturtamadım çünkü annem uslu dur demişti; ama koşarak uzaklaştım. İnsan bir tek okul arkadaşlarıyla güzel güzel oynayabiliyor. Sorun şu ki o dangalağın yüzünden arabanın bir tekeri azıcık yamulmuştu, o sırada beyazlı bir kadın gelip kolumdan yakaladı beni, meğer annem deli gibi beni arıyormuş. Ben de kadınla gittim n'apiim, o da beni tanımadığım bir kadının karşısına götürdü.

"Yok," dedi tanımadığım kadın, "bu değil. Benim dediğim kızıl saçlı... İşte! Şuradaki!"

Tanımadığım kadın, yarış yaptığım çocuğun yanına gitti ve çocuk beşkardeşi yakından gördü!

Sonra annem gelip dedi ki:

"Nerdesin sen? Sana ortadan kaybolma demedim mi? Evde görüşürüz küçük bey, dur hele!"

KAMPANYA

Sonracıma annem arabayı itmeme izin vermedi, alıp kendi sürdü.

"Bu araba da hiç yürümüyor canım," dedi. "Böyle yepyeni bir marketin olsun, insana tekerlekleri yamulmuş araba ver. Olacak iş mi!"

Sonracıma annemin peşinden koridorda yürüdüm. Bir şeyler seçip arabaya koyuyordu. Ben de annemin kızgınlığı geçsin diye -annem kızgın olunca korkunç fena oluyorum- ona yardım edeyim, güzel bir sürpriz yapayım dedim. Annem meşgulken ben de elime geçen bir sürü güzel şeyi arabaya yığmaya başladım. Sonra annem, "Vakit geç oldu, eve dönelim," dedi.

Benim bilmediğim şey, meğer çıkmadan önce bir kasanın arkasında oturan bir amcanın önünden geçiyormuşsun, o da arabanın içinde ne var ne yoksa çıkarıp bir yere koyuyormuş, sonracıma sana para ödetiyormuş. Ama bu hiç hoş değil, bari önceden haber verselerdi. Bu yüzden başımıza bir sürü dert açıldı tabii; çünkü annem bu kadar şeyi kendisinin almadığını, arabanın içine nasıl girdiklerini de bilmediğini söyledi. Sonra gözlerini kocaman açıp dik dik suratıma baktı, ben de muslukları açıverdim, ortada satıcı olmadığı için para ödenmesi gerektiğini bilmediğimi söyledim.

Kasadaki amca gülümseyerek, "Neyse canım, olur böyle şeyler," dedi. Annem de almak istediklerini tek tek seçti.

SEN MARKET

Annem biraz acele etmek zorunda kaldı çünkü arkamızdakiler işimiz gücümüz var diye tutturmuş, mızıkçılık ediyorlardı. Marketten çıkarken birtakım beyazlı adamların önce arabanın tekerine, sonra bize baktığını gördüm ama tek kelime etmediler.

Babamın arabasına otururken annemin biraz siniri bozuk gibiydi. Park etmek için bizim gitmemizi bekleyen öbür kadınla toslaştığı içindi kesin. Ama annemin suçu değildi ki; geri geri gideceğini anlasınlar diye güzelce sinyalini vermişti.

Evde annem şeker gibiydi, beni hiç azarlamadı. Gelgelelim babam gelince dedi ki:

"Hayatım, küçük bir kaza atlattık."

Babama alışveriş arabasının tekerini anlatacak diye korktum ama yok, sadece babamın arabasından bahsetti.

Annemle babam kavga ederken ben de kocaman bakkalın ne güzel bir yer olduğunu düşünüyordum! Ama yine de bizim köşedeki bakkal bence daha iyi. Orada alışveriş arabası yok, zaten o kadar yer de yok; ama her gittiğimde bakkal amca bana bisküvi verir. Tamam, kutunun dibindeki kırıkları verir ama olsun, yine de nefistir.

Ziyaret

"SANA HAYIR, HAYIR, HAYIR DEDİM PITIRCIK," dedi annem. "Bizimle birlikte Patik Amcalara çaya geleceksin, o kadar!"

"Ama sinemaya gitmeyi daha çok seviyorum," dedim. "Arsaya gitsem de olur, belki bizim çocuklar da oradadır."

"Tek başına sinemaya gidemezsin, o korkunç arsaya da gitmeyeceksin. Bu kadarı yeter!" diye bağırdı annem.

"İyi o zaman, bari evde kalayım."

"Evde tek başına kalmanı istemediğimi biliyorsun."

"Tek başıma kalmam ki! Lüplüp'e telefon ederim, o da gelir."

"Sakın ha," dedi annem. "Hele Lüplüp kesin olmaz! Konuyu kapatalım yoksa cinlerim geliyor bak!"

Ben de ağlamaya başladım, bunun haksızlık olduğunu, coğrafyada sekizinci olduğumu, Patik Amca'yla Patik Teyze'ye çaya gitmek istemediğimi, onların çocuğunun olmadığını, canımın sıkılacağını söyledim, ayrıca ne yapacaktım ben orada?

"Yanına bir kitap alırsın olur biter," dedi annem. "Haydi bakalım, git saçını tara, geç kalıyoruz, artık gitmemiz gerek."

Baktım annemin şakası yok, daha fazla zırlamanın faydası olmayacağını anladım, gidip saçımı taradım.

Deniz mavisi pantolon giymiştim, bembeyaz gömleğim de pırıl pırıl parlıyordu, bildiğin kukladan farkım yoktu yani. Kovboyların, Kızılderililerin olduğu kitabımı aldım. İkide bir okuduğum için sular seller gibi bilirim ama en güzel kitabım budur. Salona geri döndüğümde annemle babam hazırlanmış, beni bekliyorlardı. Babam beni görür görmez dalgasını geçti:

"Asma öyle suratını küçük bey. Bak ne diyeceğim, Patiklerde uslu durursan belki sonra sinemaya gideriz."

Babam saçımı okşadı, ben babamı kucakladım, sonracıma kocaman gülümseyen annemi kucakladım. Gidip saçımı bir daha taradım, en sonunda evden çıktık.

Patik Amca'yla Patik Teyze, annemle babamın çok yaşlı arkadaşlarıdır. En az anneannem kadar yaşlıdır-

lar ve onlara pek sık gitmeyiz. Bizim eve çay içmeye gelirler, çok sonra biz de onlara çaya gideriz. Evlerinde hiç eğlenemezsin ama acayip temizdir.

Babam arabayı Patik Amcaların evinin önünde park etti. Hep birlikte indik. Annem kapıyı çaldı, Patik Teyze gelip açtı.

"Hoş geldiniz, hoş geldiniz! Girin hadi, girin!" diye bağırdı Patik Teyze.

Sanki bizi gördüğüne şaşırmış gibiydi, oysa ta bir hafta önceden davet etmişlerdi bizi.

Sonra Patik Amca geldi, herkes herkesle el sıkıştı. Patik Teyze bana büyümüşsün dedi, Patik Amca güzel bir kitabımın olduğunu söyledi. Annem hava çok rüzgârlı dedi, babamla Patik Amca da evet, çekilecek gibi değil, dediler, Patik Teyze çayın hazır olduğunu söyledi. Sofra hiç güzel değildi: Çay, kuru pasta, bisküvi, reçel vardı. Fincanımı aldığımda Patik Teyze dedi ki:

"Aman dikkat et yavrum. Fincanlar pek narin."

Patik Amca da atıldı:

"Ya ya, bizim hanımın fincanları pek kıymetlidir. Şaka maka, annesinden kalma çok kaliteli bir porselen takım, bir kırılsa yerine koyamazsın."

"Dikkatli ol Pıtırcık," diye uyardı babam.

Annem de ekledi:

"Zaten yeme faslı bittiğine göre git uslu uslu otur, kitabını oku Pıtırcık'ım."

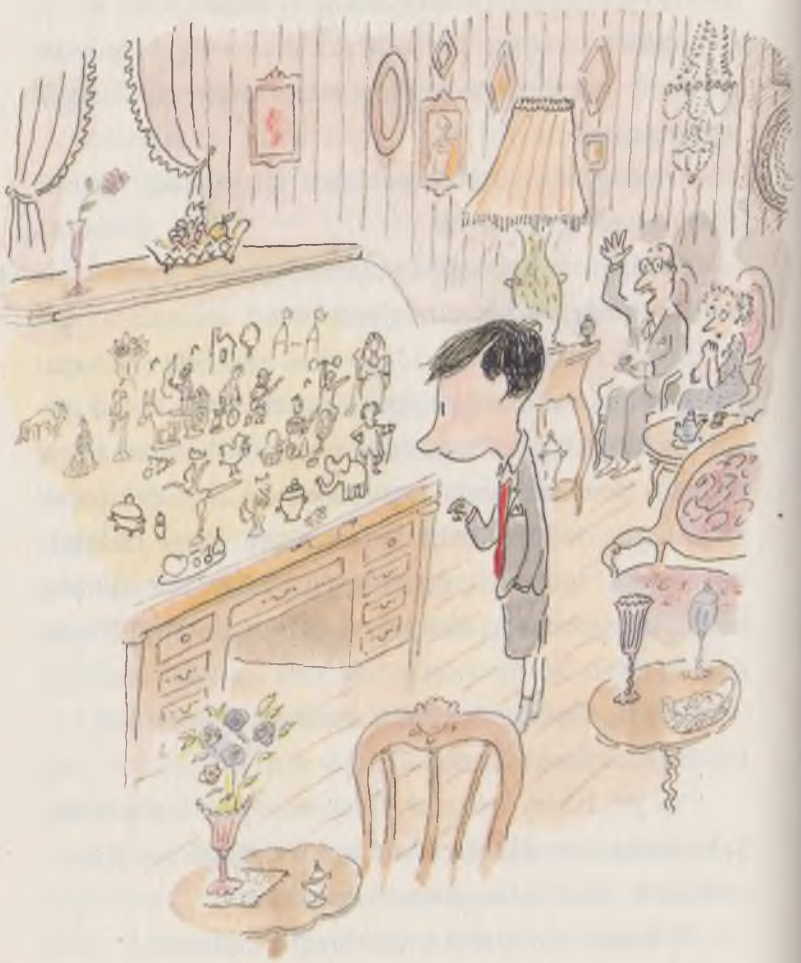

Aslında yeme faslı bitmemişti, bir bisküvi daha yerdim yani -reçel sürünce fena olmuyordu- ama huysuzluk yapmak istemiyordum. Kitabımı alıp kocaman bir koltuğa gömüldüm ben de.

"Pıtırcık'ım, bilmem o koltukta rahat edebilir misin?" dedi Patik Teyze.

"Minderler çok narin bir kumaşla kaplı," diye açıkladı Patik Amca. "Sizin anlayacağınız oturmaya kıyamıyoruz. He he he."

"Git şuradaki sandalyeye otur Pıtırcık," dedi babam.

Annem de:

"Ve uslu dur!"

Ben de gidip sandalyeye oturup kitabımı açtım. Ama var ya, içinde kovboy ve Kızılderili hikâyeleri bile olsa bir kitabı çok okuduysan tadı kaçıyor. Babam, annem ve Patik Amca'yla teyze hâlâ masanın etrafında oturmuş, konuşuyorlardı. Arada bir hepsi birden susuyor, ondan sonra herkes aynı anda konuşmaya başlıyordu. Sonracıma salonun bir köşesinde tıka basa dolu bir büfe gördüm, gidip bakayım dedim, süperdi! Minik minik heykeller, minnacık fincanlar, mini minnacık bir piyano vardı, bunlarla ne güzel oynardım ben. Sonracıma Patik Amca dedi ki:

"Yo, yo Pıtırcık! Sakın o vitrine fazla yaklaşma! İçindekiler çıt diye kırılır gider valla!"

"Beyefendi incik boncuğuna pek düşkündür,"

dedi Patik Teyze. "Tam olarak bir koleksiyon sayılmaz, daha çok hatıra bunlar. Hatta pişmiş topraktan minik bir çobancığı kırdı diye temizlikçi kadını işten çıkardı."

"Pıtırcık, uslu dur!" dedi babam.

Ben de n'apiim, gidip yeniden oturdum, tekrar kitabımı açtım. Sayfaları burnumun dibine yapıştırıp resimlere bakarak eğlendim, keşke boya kalemlerimi de getirseymişim. Ondan sonracıma sokaktan bir itfaiye arabasının geçtiğini duydum, gidip pencereden bakayım dedim ama itfaiye arabası çoktan gitmişti bile.

"Pıtırcık," dedi annem. "Perdelere dikkat et!"

"Perdeler önemli değil," dedi Patik Teyze. "Asıl yerdeki karolar bela. Karoları temizleyecek birini bulana kadar canım çıktı! Bulunca da istedikleri parayı duysanız dudağınız uçuklar!"

"Ya öyle, ölçü nedir bilmiyorlar," dedi annem.

"Bu böyle nereye gidecek merak ediyorum," dedi Patik Amca.

"Üstelik her işte böyle," dedi babam da.

Ben yine sandalyeme dönüp kovboylu kitabımın kapağını tırnağımla çizmeye koyuldum.

"Söyle bakalım delikanlı, kitabını sevdin mi?" diye sordu Patik Amca. "Ne güzel kitapmış o öyle."

"Daha önce okumuştum," dedim.

Patik Amca da sordu:

"Hmm? Efendim? Ne dedin?"

Annem açıkladı:

"Kitabı daha önce okumuştu. Zehir gibi bir çocuk bu. Kitapları okumuyor, yutuyor valla. Her akşam ışığı söndürme kavgası var evde. Ona kalsa okuya okuya gözlerini bozacak."

"Başka bir kitap ister miydi acaba?" dedi Patik Teyze.

Patik Amca cevap verdi:

"Benim kitaplarım onun ilgisini çekmez ki. Eski, ciltli kitaplar... Ama belki bir dergi... Eski dergileri nereye koyuyorsun hayatım?"

"Rahatsız olmayın," dedi annem.

Babam da dedi ki:

"Zaten geç oldu, biz de yavaştan gidelim artık."

Patik Amca'yla teyze kalktılar, daha çok erken dediler, niye bu kadar erken gidiyormuşuz diye sordular. Sonracıma Patik Teyze bir koşu annemin mantosunu alıp geldi.

Oradan ayrıldığımıza acayip sevinmiştim, hele de babamın söz verdiği gibi sinemaya gidiyorsak. Babamla annemin Patik Amcalarla vedalaşma faslı sürerken gidip babamın arabasına oturdum, koltukta zıp zıp zıplamaya başladım.

"Pıtırcık," dedi babam. "Uslu dur biraz!"

Patik Teyze o zaman kocaman bir gülümsemeyle dedi ki:

"Ay rahat bırakın canım! Mum gibi çocuk valla!"

"Elbette," dedi Patik Amca. "Onun yaşında çocuk dediğin oynar, enerji harcar. O kadarını anlıyoruz!"

Gerçek Bir Sirk

"Hey, millet!" dedi Dalgacı okulda bize. "Tarih yazılısında sonuncu olmadığım, ayrıca dün akşam televizyonda hiçbir şey olmadığı için babam beni sirke götürdü. Sonracıma aklıma dehşet bir fikir geldi! Biz de bir sirk kursak?"

"Sirk derken?" diye sordu Gümüş.

Dalgacı da karşılık verdi:

"Ne o, beğenemedin mi! Gerçek bir sirk işte; kolay iş, akrobat, palyaço, hepsini biz yapacağız. Dünya kadar eğlenir, dünya kadar da para kazanırız. Yarın arsaya gelin, anlatırım size. Yarın perşembe, tarih yazılısında sonuncu olmadığıma göre babam dışarı salar beni."

"Görürüz," dedi Sırım, kendisi tarih yazılısında sonuncu olmuştu.

Fikir bence müthişti, bizim çocuklarla tam sirk gibiydik zaten.

Arsaya geldiğimde bizim çocuklar tam takım toplanmıştı bile. Dalgacı onlara dehşet bir sirk kuracağımızı, bilet satacağımızı, artık okula gitmemize gerek kalmayacağını, başka sirkler gibi canımızın istediği her yere, çok uzağa, hatta ta öbür mahallelere gidebileceğimizi anlatıyordu.

"Ama evdekiler tek başımıza yolculuğa çıkmamıza izin vermez ki," dedim Dalgacı'ya.

"Canım, onları da çağırırız," dedi Dalgacı. "Annelerimiz yemek yapar, babalarımızın arabalarına da 'Büyük Dalgacı Sirki' yazarız, böyle kocaman, kıpkırmızı harflerle hem de!"

Gümüş derhal atladı:

"Büyük ne sirki, ne?"

"Büyük Dalgacı Sirki. Ne de olsa fikir benden çıktı."

"Baban canı isterse arabasına yazsın böyle," dedi Gümüş. "Ama benim babam salağın tekinin adını arabasına yazmak için parmağını bile kımıldatmaz, işte o kadar!"

Toraman da dedi ki:

"Gümüş haklı bir kere. Hem ayrıca fikir Dalgacı dangalağından çıkmış olabilir ama sirk hepimizin!"

Ben de her zamanki gibi kavga etmeyelim, dedim, hem sirke de "Büyük Kankalar Sirki" derdik, olurdu biterdi. Herkes, "Ya ya ya şa şa şa bizim takım çok yaşa!" diye bağırdı, Dalgacı aptalı hariç demek isti-

yorum, o sirke "Büyük Dalgacı'nın Kankaları Sirki" denmesini istiyordu. O zaman git sirkini kendin kur, biz de kendimize bir tane kurarız, deyince peki dedi, öyle olsun bari. Çok kıyak çocuk şu bizim Dalgacı.

"Peki, sirki nereye kuruyoruz?" diye sordu Gümüş.

Dalgacı:

"Canım nereye olacak, buraya, arsaya! Annelerimize söyleriz, bize kocaman, yuvarlak bir çadır dikerler, meyve kasalarını da arka arkaya koyduk muydu, oldu sana seyirci koltuğu."

Sırım atladı:

"İyi de, sence buraya sirk kurmaya hakkımız var mı bizim?"

"Daha neler," dedi Dalgacı. "Arsa bizim değil mi?"

Dalgacı haklıydı, bizim sirk işi de şahane gidiyordu. Hepimizin keyfi yerindeydi.

"Sirkimizde ne yapacağız peki?" diye sordu Dırdır.

Cevap Lüplüp'ten geldi:

"Fındık fıstık satarız. Sirkte en sevdiğim girişte sattıkları fıstıklar."

"Canım, gerçek sirklerde ne yapılıyorsa onu işte: Palyaçoluk, hokkabazlık, cambazlık, hayvan terbiyeciliği..."

"Demek hayvan terbiyeciliği," dedi Tıngır. "Senin şu hayvan terbiyecileri neyi terbiye edeceklermiş peki?"

"Teyzemin Totoş diye bir köpeği var, süper akıllı bir şey. Ona birtakım numaralar öğretebiliriz. Ölü taklidi yapmayı biliyor zaten."

"Hayvan terbiyecisi dediğin köpeklere değil canım, aslanlara, kaplanlara, ayılara numaralar öğretir," dedi Tıngır.

"O zaman Totoş'u başka hayvan kılığına sokarız mesela," diye yumurtladı Sırım.

"Güldürme beni," diye karşılık verdi Tıngır. "Ölü taklidi yapan sefil bir köpeği aslan diye nasıl yutturuz millete!"

Sırım kulakları dikti:

"Sen kime sefil dedin bakayım?"

Tıngır'la Sırım pata küte birbirine girişirken Gümüş kendisinin cambaz olacağını söyledi. Dalgacı da sordu:

"Hangi cambazlık numaralarını biliyorsun ki sen?"

Gümüş şahane takla attığını söyledi, sonracıma göstermek için önümüzde takla atmaya koyuldu, sonracıma ayağa kalktı. Babası ona göğsünde kocaman kırmızı harflerle GÜMÜŞ yazan pırıl pırıl bir mayo alınca asıl güzel taklayı o zaman görecekmişiz.

"Ben de bisikletimle cambazlık yaparım," dedi Dalgacı. "Ellerimi bırakıp sürebiliyorum, sonra gidonun üstünde ayağa kalkmayı da öğrenirim."

"Hiç denedin mi?" diye sordu Dırdır.

"Evet ama tam öğrenemedim," dedi Dalgacı.

Sıra bendeydi:

"Ben palyaço olurum. Sirkteki en güzel şey palyaçolardır. Hem yüzümü gözümü korkunç yapmayı biliyorum. Bakıın!"

Bizim çocuklar yüzümü gözümü oynatmama baktılar. Toraman dedi ki çok komik değilmiş ama suratımı palyaço gibi boyarlarsa idare edermiş.

"Boya kalemlerimi ödünç veririm," dedi Dırdır.

"Palyaço elbisesiyle babamın ayakkabılarını da giyerim. Basbayağı palyaço gibi olurum işte!"

"Ben girişte fındık fıstık satarım," dedi Lüplüp.

"Ben sihirbazlık yapacağım," dedi Dırdır. "Dehşet bir sihirbazlık kutum var benim."

Gümüş cevabı yapıştırdı:

"Biliyoruz o kutuyu. Bende de aynısı var. Sen iyisi mi kutunla evinde otur, numaralarını da evden yaparsın!"

"Hey, cambaz, sen gidip taklanı atsana!" diye çıkıştı Dırdır. "Sana soran oldu mu?"

"Tabii öyle dersin, takla atmayı bilmiyorsun diye! Taklayı kutuda satmıyorlar oğlum!"

Dırdır gürledi:

"Ben mi takla atmayı biliyorum? Görürsün!"

Dırdır yerlerde debelenirken Dalgacı'nın aklına müzik geldi:

"Müziksiz sirk olmaz," dedi.

"Bende bir pikap var," dedim. "Pikabımla plağımı getirebilirim. Plakta şişko bir filin maceraları anlatılıyor, ayrıca çok güzel bir şarkı var."

"Fil sirke iyi gider," dedi Dalgacı.

"Ya, iyi olur," dedi Sırım.

"Tıngır da Pıtırcık'ın plağındaki fili alıp eğitir de Totoş'u rahat bırakır bari. Köpek ondan en az bin kat daha akıllı yemin ederim!"

Sonracıma Tıngır'la Sırım birbirlerine girdiler. Tıngır ile Sırım, tarih yazılısında Sırım Tıngır'dan kopya çektiğinden beri birbirlerine gıcıklar.

"Tamam, hepsi çok güzel de," dedi Toraman, "insanları bizim sirki seyretmeye nasıl getireceğiz? Kimse gelmeyecekse boşu boşuna soytarılık yapmayalım yani."

"Kocaman afişler yapıp her aklımıza gelen yere yapıştırırız," diye yanıt verdi Dalgacı. "Afişlere bir sürü aslan, kaplan, ayı resimleri çizeriz, en üste de kocaman 'Kankalar Sirki' yazarız."

"Hepimizin adını da yazalım!" dedim.

Gümüş de ekledi:

"Koskocaman kıpkırmızı harflerle!"

BÜYÜK
KANKALAR
SİRKİ
DALGACI

Dırdır dedi ki, madem boya kalemleri ondaymış afişleri o çizecekmiş, sonracıma hep birlikte gidip mahallenin her yerine afişleri yapıştıracakmışız.

"Bizim sirk var ya, şahane olacak şahane!" dedi Dalgacı.

Lüplüp atladı oradan:

"Bir dakika. Sirkimiz şahane olabilir ama girişte satmak için fıstığımız yok. Fıstık yoksa sirk de yok!"

"Lüplüp doğru söylüyor valla," dedi Gümüş. "Ne yapalım biliyor musun? Paralarımızı birleştirip gidip fıstık alalım. Haftaya perşembe sirki kurmaya başlayabiliriz!"

Müthiş fikirdi valla, hepimiz "ya ya ya, şa şa şa!" diye bağırdık, sonra paraları söküldük. Bir yığın paramız olmuştu! Gidip kafenin önünde duran fıstıkçıdan fıstıklarımızı aldık.

Bizim sirk var ya, çok kıyak olacak, çok! Tek sorun istediğimiz kadar hızlı başlayamayacak olmamız.

Neden dersen, aldığımız fıstıkların hepsini mideye indirdik de ondan.

Balon

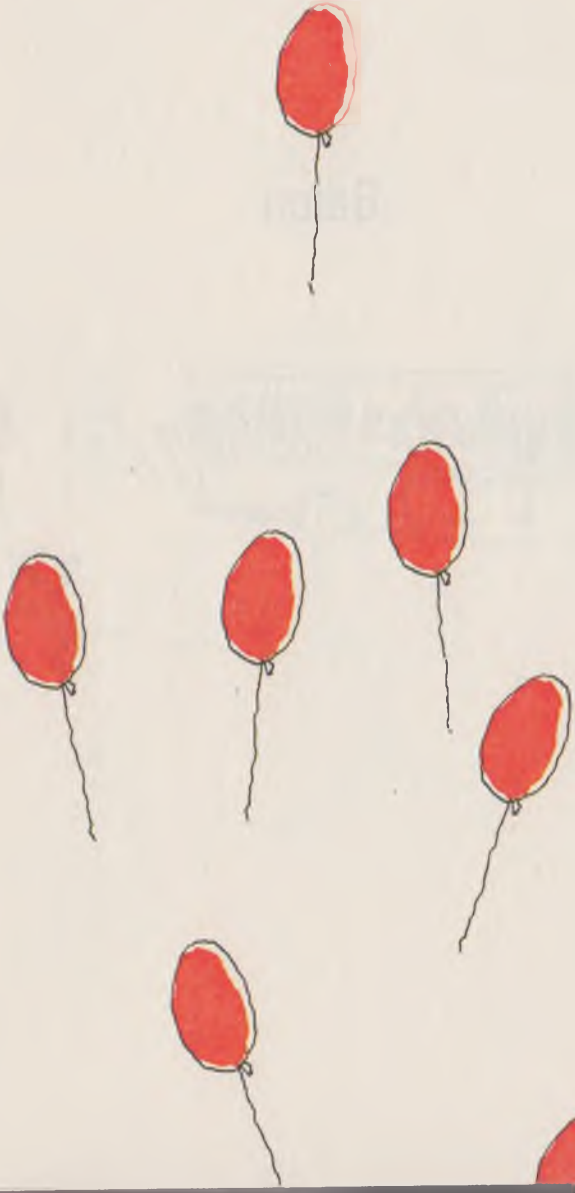

Perşembe günü öğleden sonra annemle koskocaman bir mağazaya alışverişe gittik. Mağazada yürüyen merdivenler ve bir sürü, bir sürü insan vardı. Alışverişe gitmeyi pek sevmem aslında, hele gömlek ya da pijama gibi gereksiz şeyler almaya gittiğimiz zaman. Ama yürüyen merdiven başka, o feci eğlenceli oluyor. Keşke annem yukarı çıkan merdivenden aşağı inmeme izin verse çünkü esas o zaman süper eğleniyorsun. Küçükken bir kere yapmıştım, sonracıma o akşam tatlımı vermediler. Hiç unutmam, elmalı pastaydı.

Sonracıma annem para ödemeye gittiği zaman saçı güzelce taranmış, çok kıyak bir insan olan kasadaki amca dedi ki:

"Küçük bey için de bir sürprizimiz var. Şirin mi şirin bir balon!"

Kasanın orada, üstünde mağazanın adı yazan kırmızılı, kahverengili bir yığın balon sallanıp duru-

yordu. Mağazanın adı yazmasa aynı bizim mahallede, meydandaki amcanın sattıkları gibiydiler.

"Sağ olun ama bence..." dedi annem.

"Alalım n'olur! N'olur!" diye tepindim.

"Tabii ki alın," dedi satıcı. "Balon küçük beyin hakkı. Kırmızı mı istersin, kahverengi mi?"

"Kırmızı!" diye yıktım mağazayı.

"Gördünüz mü?" dedi amca, kasanın arkasında duran bir teyzeye. "Kırmızılar hep önce bitiyor. Müdüriyetle konuşmak gerek."

Kasadaki amca ondan sonra fıstık gibi kırmızı bir balonu ipinden yakalayıp bana dedi ki:

"Ver bakayım o minik parmağını. Güzel balonun uçup gitmesin!"

Sonracıma balonun ipini parmağıma bağladı. Balon tam tepemde güzel güzel salınıyordu şimdi.

"Aman patlatmayasın sakın!" dedi sonra gülerek.

"Bakacağız artık," dedi annem hiç gülmeden.

Sonracıma mağazadan çıktık. Parmağımı aşağı indirip balonu suratıma tuttum. Arkasından bakınca çok güzel oluyordu, her şeyi kıpkırmızı görüyorsun. İşte o arada bir amcaya tosladım.

"Dikkat etsene Pıtırcık!" diye çıkıştı annem. "Patlatacaksın balonu, ondan sonra mızır mızır mızırdanacaksın!"

"Yoo, katiyen!" dedim. "Patlarsa olmaz, neden dersen balonu yarın okula götüreceğim, bizim çocuklarla bir güzel eğleneceğiz!"

"Tabii tabii," dedi annem. "Hele eve kadar sağ salim götürelim de şu balonu... Bak aklıma ne geldi! Ne yapalım, biliyor musun? Söndürelim balonu, böylece başına bir şey gelemez. Eve gidince tekrar şişirirsin olur biter."

Anneme bunun mümkün olmadığını çünkü balonu kendin şişirdiğin zaman uçmadığını, uçmayan balonun da o kadar güzel olmadığını anlattım. Annem derin derin içini çekip, "İyi madem ama balonun başına bir şey gelirse ortalığı ayağa kaldırmak yok," dedi. Annem benimle mağazalara gittiği zaman nedense çok sinirli oluyor.

Bizim evin oraya giden otobüse binmeye gittik. Millet kuyruk olmuş bekliyordu. Kuyrukta elinde mağaza balonu tutan, benim yaşımda bir tipitip vardı, balona suratını bastırmış ısırıp duruyordu. Ne olacağı belliydi zaten, "pat!" balon patlayıverdi, bizim tipitip de yaygarayı bastı. Yanındaki teyze ona fısır fısır bir sürü şey söyledi, tipitip de kaldırıma tekme atmaya başladı. Sonracıma teyzeden beşkardeşi yiyince bu sefer iyice açtı muslukları. Bazı insanlar gülüyordu, bazıları teyzenin şamarı patlatmasına sinir olmuştu, teyze de ne yapsın, tipitipi alıp gitti. Annem bir bana baktı, bir balonuma baktı, ağzını açtı ama hiçbir şey söylemedi. Otobüs gelince herkes kapıya hücum etti. Gelgelelim annem kolumdan tutup bana dedi ki:

"Baksana Pıtırcık, sana bir teklifim var. Otobüste itiş tıkış gideceğimize yürüsek ya? Yolumuz uzun sayılmaz."

"Tamam," dedim, sonracıma annemle gittik işte. Gerçi eve daha bir sürü yol vardı ama yürümeyi çok severim, hele elimde balon varken.

Eve vardığımızda resmen gece olmuş, yorgunluktan turşumuz çıkmıştı. Bahçedeki babama koştum hemen. O da şezlongdan kalktı.

"Baba! Baba!" diye bağırdım. "Bak bana ne verdiler!"

"Nerede kaldınız yahu," dedi babam. "Geç oldu, merak etmeye başlamıştım sizi!"

"Anlatacağım," dedi annem. "Ufaklıkla alışverişe gittik, yürüyerek döndük. Canım çıktı!"

Sonra da "offf" diye kendini şezlonga bıraktı.

"Baba! Baksana! Cici balonumu gördün mü?"

"Hmmm, pek şirinmiş!" dedi babam. "Aferin!"

Ondan sonracıma bir bahçenin çitine baktı, bir balonuma baktı. Ağzı kulaklarına vararak gülümsedi, bana eğilip çok alçak sesle dedi ki:

"Sivrikulak çitiyle uğraşıyor, var mısın ona bir şaka yapalım?"

Tabii ki vardım, babamla şaka yapmaya bayılırım, özellikle Sivrikulak Amca'ya. Sivrikulak Amca bizim komşumuz olur, babamla ikisi devamlı birbirlerine şaka yaparlar. Küstükleri zamanlar hariç çok sıkı arkadaştırlar.

Ondan sonracıma babam balonumu aldı. Sivrikulak Amca'nın arka tarafta elinde koca makaslarla çalıştığı çite yaklaştık. Babam parmağıyla bana sus işareti yaptı, ondan sonra çakısını çıkardığı gibi "pat!" balonu gümletti. Çitin öbür tarafından dehşet bir feryat, bir de yere düşen makasların sesi geldi.

Sivrikulak Amca'nın kıpkırmızı suratını çitin tepesinde görünce gülmekten babamla karnımıza ağrılar girdi! Dehşetti valla!

Ondan sonracıma arkamı döndüğümde annem şezlongdan kalkmış, fal taşı gibi gözlerle bize bakıyordu.

Annem bütün akşam bize surat astı. Annemin balonu bu kadar sevdiğini bilseydik yapmazdık bu şakayı valla!

Saygı Okulu

"Tamamdır çocuklar," dedi Gümüş teneffüste, şişine şişine. "Önümüzdeki yıl judo dersi alıyorum!"

"Judo da neyin nesi?" diye sordu Tıngır.

Dalgacı açıkladı:

"Televizyonda görmüştüm. Birtakım pijamalı adamlar bir halının üstüne çıkıyor, sonra birbirlerini pijamalarından yakalayıp yere düşürmeye çalışıyorlar. Kim ötekini devirirse yenmiş oluyor."

"Evet," dedi Gümüş. "Babamı dün bir judo okulunu gezmeye davet etmişler, beni de götürdü. Öğretmen dedi ki yaşım daha küçükmüş ama önümüzdeki yıl büyüyünce beni alabilirmiş, babam da tamam dedi. Ondan sonracıma bir ders seyrettik, şahaneydi!"

"İyi de ne işe yarıyor ki judo?" diye sordu Dırdır.

"Yani..." dedi Gümüş, "judo bilirsen kimse seni yenemiyor, düşmanların senden on bin kat kuvvetli olsalar bile. Düşman sana saldırırsa alaşağı ediyor-

sun, 'pat!' o kadar, iki seksen yerde! Sonracıma bir sürü düşman saldırırsa o zaman da 'pat, pat, pat!' alaşağı ediyorsun, hepsi iki seksen yerde. Hoca bize numaralar gösterdi, süperdi: Hep o kazandı!"

"Alaşağı etmek ne demek?" diye sordu Sırım.

Bir televizyonu olduğundan beri bilmediği kalmamış olan Dalgacı atladı hemen:

"Pijamanın paçasına yapışıp seni yere düşürmeye çalışıyorlar ya, işte o."

Gümüş durur mu:

"Ayrıca ders gördüm ya, şimdi bir sürü alaşağı etme yöntemi biliyorum ben."

Topluca Gümüş'ten bir insanın nasıl alaşağı edildiğini göstermesini istedik. O da tuttu çöreğini yeni bitirmiş olan Lüplüp'ün karşısına geçti. Koluna ve kazağının önüne yapıştığı gibi ileri geri sallamaya koyuldu. Gülle gibi ağır olan Lüplüp bir milim bile kıpırdamadı tabii. Ayrıca Gümüş'e kazağını bırakmasını, yoksa sarkacağını, evde bir sürü zılgıt yiyeceğini söyledi. Gümüş, Lüplüp'ü bırakıp ellerini güzelce pantolonuna sildi, neden dersen Lüplüp'e dokunduktan sonra insanın elleri yağ içinde kalır. Sonra bize dedi ki:

"İşte bu!"

"Nasıl yani?" diye sordu Dalgacı. "Alaşağı etmek bu mu şimdi? Yere düşüremedin ki! Televizyonda basbayağı yere yapıştırıyorlardı valla."

"Şakacıktan yaptım da ondan!" dedi Gümüş.

Sırım da dedi ki:

"Öyleyse şimdi sahicisini yap bakalım!"

Lüplüp'ün merakı kabarmıştı:

"Azıcık noksanlık var mı senin kafada? Şu soytarı kazağıma hele bir daha elini sürsün anında yumruğu yer! Şaka filan yapmıyorum!"

Ondan sonracıma ikinci çöreğini yemeye gitti.

Gümüş, bize hocanın judo hakkında ne dediğini anlattı. Judo her şeyden önce karşındakine saygı duymak demekmiş, işte bunun için ne kadar saygılı olduklarını göstermek için judocular dövüşmeden önce birbirine selam verirmiş falan filan.

"Selam vermek nasıl oluyor?" diye sordu Tıngır.

Gümüş de gösterdi bize: Diz çöküp topuklarının üstüne oturdu, ondan sonracıma sanki takla atacakmış gibi öne eğilip ellerini yere koydu, azıcık böyle durdu. Ayağa kalktığında bizim Karagöz -kendisi gözetmenimiz olur- gözünü ona dikmişti. Karagöz ağzını açtı, sonra kapadı, derin derin iç çekti, niyeyse havaya baktı, en sonunda kafasını sallaya sallaya gitti.

"Hele birkaç ders daha alayım," dedi Gümüş, "bütün takımı ben koruyacağım valla. Biri size saldırırsa hemen haber uçurursunuz, ben de şıp diye sizi kurtarırım. Küt!"

"Sen mi kurtaracaksın bizi? Güldürme beni," dedi Toraman. "Beni kimsenin kurtarmasına ihtiyacım yok, hele senin gibi bir solucanın, hiç!"

Tabii Gümüş fena halde alındı buna. Toraman'a kıskançlıktan öyle konuştuğunu, bir dahaki sefere biri saldırdığında gelip kurtarsın diye yalvaracağını söyledi.

Toraman da altta kalmadı:

"Kimseyi alaşağı etmeye filan ihtiyacım yok benim! Bana saldıran olursa burnuna yumruğu çaktım mı güle güle bayım, toz olur gider!"

"Aferin sana!" diye çıkıştı Gümüş. "Peki ya düşmanının bir silahı varsa o zaman nereyi yumrukluyorsun bakalım?"

Toraman cevabı yapıştırdı:

"Senin judo çok mu işe yarar sanki? Lüplüp'ün bir silahı olsa kazağını çeke çeke yere serecek değildin herhalde!"

Çöreğini bitirmiş olan Lüplüp araya girdi:

"Bak bu doğru işte. Bir silahım olsa şu Gümüş akıllısı kazağıma parmağını bile değdiremezdi."

"Babam polis olduğu için silahı var ya," dedi Sırım, "salağın teki gelip judo hareketleriyle silahını almaya kalksa çok gülerdi valla!"

"Bence de," dedim.

"Hadi oradan," diye tısladı Gümüş. "Siz ne anlarsınız! Acıyorum size!"

Toraman ortalığı inletti resmen:

"Bak sen! Madem öyle gel dövüşelim. Judo filan bilmem ama dövüşürüm seninle. Bakalım kim kime acıyacakmış!"

"Bırak, boş ver," dedi Gümüş. "Sıkıldım artık valla, yetti didişmeleriniz."

"Korktun di mi?" diye bağırdı Toraman. "Hey, çocuklar! Korktu valla!"

Biz de hep bir ağızdan, "Korkak! Korkak!" diye gürledik.

"Ben miyim korkak, güldürmeyin beni! Ama bir kere judo kıyafeti giymedik. Hem ayrıca eşit bir dövüş olmazdı bir kere, hem zaten..."

"Niye eşit olmuyormuş?" diye avaz avaz bağırdı Toraman. "Yiyorsa gel de dövüş adam gibi! Hem dur bak, selam filan da vereyim de eşitliği ne kadar sevdiğimi anla!"

Ondan sonracıma Toraman, tıpkı Gümüş'ün yaptığı gibi diz çöküp ellerini yere koyarak öne eğildi. Gümüş de anında üstüne çullanıp sağlı sollu yumruklamaya başladı. Toraman kafasını bile kaldıramıyordu valla. O sırada Karagöz koşa koşa yetişip bağırdı:

"Sizi gidi küçük haydutlar! Soytarılıkların sonunun bu olduğunu biliyordum zaten! İkiniz de köşeye, tek ayaküstünde durmaya! Ayrıca yarına kadar yüz kere 'Teneffüsü fırsat bilip haydutluk yapmak ayıptır!' yazacaksınız."

Sınıfa çıkmak için sıraya girdiğimizde Toraman, Gümüş'ün insanı cidden çok feci alaşağı ettiğini söyledi. Gümüş de onun gibi yenilmez olmamız için bize judo öğretmeye söz verdi.

Tiyatro

Tonton Amcam bugün bize öğle yemeğine geldi. Tonton Amca, babamın kardeşi olur. Kocaman bir burnu vardır ve insanı çok güldürür. Gelince ben çok sevinirim. Keşke daha sık gelebilse ama ne yapsın, bir şeyler satmak için hep çok uzaklara, ta öbür mahallelere, hatta başka şehirlere gider sürekli. Tonton Amcam tam ben okuldan döndükten sonra, öğlende geldi. Eli kolu bir sürü hediye doluydu: Anneme tam altı çift çorapla iki kazak, babama altı çift çorapla üç kravat, bana da iki kazak.

"Ne kadar zaman kalacaksın?" diye sordu annem.

"Canım yengem, içimden gelen sesi dinlesem sizden hiç ayrılmazdım."

Annem güldü, Tonton Amca'nın hiç değişmeyeceğini söyledi, "Bari bir kerecik ciddi ol," dedi.

"Pekâlâ," dedi Tonton Amca, "yarın sabah tekrar yola çıkıyorum."

"O zaman bugün akşam yemeğine de gelirsin," dedi annem.

"Sağ ol ama olmaz. Rahatsızlık vermeyeyim, kendimi zorla davet ettirmiş gibi olmayayım."

"N'olur! N'olur!" diye bağırdım ben de. "Bu akşam tekrar gel! N'olur!"

Annemle babam da ısrar edince Tonton Amca tamam dedi:

"Peki, öyle olsun. Ama yemekten sonra hepinizi tiyatroya götüreceğim. Tabii Pıtırcık da bizimle gelecek, yüzde yüz hoşuna gidecek bir operet var."

Sandalyemden kalktığım gibi masanın etrafında koşmaya başladım, ondan sonracıma Tonton Amcama sıkı sıkı sarıldım, tam halının üstünde takla atmak üzereyken annem araya girdi:

"Sakın Tonton, aklına bile getirme. Yemekten sonra Pıtırcık doğru yatağa gidecek. Yarın okulu var. Hayır, hayır, hayır."

"N'olur annecim! N'olur! N'ooolur!"

"Canım bir kerecikten bir şey olmaz," dedi Tonton Amca. "Hem eminim Pıtırcık tiyatroya bayılacak."

"Evet!" diye tepindim. "Tiyatroya bayılırım! Dünyada en çok tiyatroyu severim!"

Üçü birden makaraları koyuverdi. Annem de, "Tamam, bakarız ama uslu durursan," dedi. Baktım işlem tamam, ben de masanın etrafında bir tur daha attıktan sonra gidip herkesi tek tek kucakladım.

Okula giderken keyfim gıcırdı. Akşam sokağa çıkacağımı düşününce içim bir tuhaf oluyordu. Akşam dışarı çıkmaya bayılırım; ama çok sık çıkmam çünkü annemle babam bırakmaz. Bir keresinde babam sinemaya götürmüştü, bir keresinde de yılbaşında komşumuz Sivrikulak Amcalara yemeğe gitmiştik, o kadar. Hem sonracıma bunu arkadaşlarıma anlatacağıma da çok seviniyordum. İçlerinde Gümüş'ten başka tiyatroya gitmiş olan yok. Gümüş çok uzun zaman önce yani geçen sene tiyatroya gitmiş, sonra bütün gün ben tiyatroya gidebiliyorum, siz gidemiyorsunuz, diye kafamızı ütülemişti. Bizi kıskandırmak için yapıyordu ama bizde yutacak göz var mı? Sonracıma o gün eve gidince bir sürü tantana çıktı. Neden dersen, babama niye herkesin dışarı çıkıp tiyatroya giderken benim niye çıkamadığımı sordum, bunun haksızlık olduğunu söyledim. Babam köpürdü de köpürdü, sonracıma kulaklarını patlattığımı söyledi. O akşam tatlısız kaldım.

"Hey millet! Var ya, bu akşam tiyatroya gidiyorum!" diye inlettim ortalığı okulun bahçesine girerken.

"Yok canım!" dedi Gümüş.

"Evet efendim! Evet efendim! Benim hiç durmadan gezen araştırmacı amcam var ya, o götürecek! Operet seyredeceğiz!"

"Operet ne demek?" diye sordu Sırım.

"Canım ne olacak, tiyatro işte," dedim. "En kıyağından tiyatro."

Dalgacı zıpladı hemen:

"Ben biliyorum, televizyonda var. Herkesin hep bir ağızdan şarkı söylediği bir şey. Operet çıkınca babam televizyonu kapatıyor, hiç hoşuna gitmiyor çünkü."

"Hah tamam! Tam tahmin ettiğim gibi! Sahici tiyatro değil bu be," dedi Gümüş.

"Bal gibi de sahici tiyatro efendim!" diye gürledim ben de.

"Güldürme beni," dedi Gümüş. "Tiyatroyu senden mi öğreneceğim akıllım! Ben tiyatroya gittim bir kere, şarkı markı yoktu. Şiştin mi!"

Dırdır da çenesini tutamadı:

"Hem Dalgacı'nın babası sevmiyormuş. Dalgacı dedi ya şimdi!"

"Dalgacı'nın babası ne anlar! Hepiniz kıskançlıktan çatlıyorsunuz!"

"Sakın aileme laf etme," diye diklendi Dalgacı.

Gümüş de atladı:

"Kiim? Ben miyim kıskanç! Hahayyt, güleyim bari! Bir kere canım her istediğinde tiyatroya gidebiliyor muyum, gidebiliyorum!"

"Evet ya, ben de öyle," diye lafa karıştı Dırdır. "Babama gidelim diyorum, dakkasında gidiyoruz."

"Ben de babama sorayım bari," dedi Tıngır. "Madem herkes mis gibi tiyatroya gidebiliyor, ben niye gitmiyorum ki?"

"Aynen," dedi Sırım.

"Babama söylediğin lafı geri al!" diye tepiniyordu Dalgacı.

Ben de onlara dedim ki alayınız gece burnunun ucunu kapıdan çıkaramayan eziklersiniz, tiyatroda sizi düşünerek ne biçim eğleneceğim, dedim. Tam o sırada zil çaldığı için birbirimize girişemedik ama ölene kadar hiç barışmamacasına küsüştük.

Bütün ders, mutlu mutlu o akşamı düşündüm. Neyse ki öğretmenimiz bana soru sormadı çünkü dinlemiyordum ve öğretmenimiz dinlemediğimiz zaman fena kızar.

"Pıtırcık," dedi annem eve döndüğümde, "çabuk odana çıkıp ödevlerini bitir. Ödevini bitirmeden bir yere gitmek yok."

Ben de derslerimi yapmaya gittim. Ama yerimde duramadığım için yapana kadar canım çıktı. Sonra-

cıma bitirip salona indim. Babam gelmiş, gazetesini okuyordu.

"İşe bak," dedi babam saatine bakarak. "Tonton hâlâ ortada yok... Geç kalmasa bari."

"Hayır yaaa!" diye bağırdım. "Hayıııır! Bunu bana yapamaz!"

"Sakin ol bakalım Pıtırcık'ım," dedi annem. "Bu çocuğun heyecanı başına vurmuş valla. Kalıbımı basarım bütün gün bunu düşünmüştür."

"Tonton Amca gelecek değil mi anne, di mi? Gelecek di mi?"

Sinirlerim o kadar bozulmuştu ki her an hüngür hüngür ağlayabilirdim. Sonracıma kapı çalındı, Tonton Amcam geldi, ben de koşup üstüne atladım. Ne kıyak adam şu benim Tonton Amcam!

Akşam yemeğinde canım tek lokma bile istemiyordu. Geç kalırız diye korkuyordum, ayrıca bence herkes müthiş yavaş yemek yiyordu, en başta da Tonton Amcam. Motor takmış gibi konuşuyordu, yetmezmiş gibi ikinci kere kahve istemişti.

"Tepinip durma Pıtırcık," dedi babam, "git de hazırlan bakalım. İki dakika sonra çıkıyoruz, beklemeyiz bak, ona göre!"

"Şu çocuğun haline bakın," diye ekledi annem de. "Yorgunluktan bitmiş bu yahu."

Kesinlikle yorgun filan olmadığımı söyleyip saçımı taramaya gittim. Sonracıma koşa koşa döndüm, bensiz giderler diye ödüm patlıyordu çünkü.

Tiyatro çok kıyaktı! Aynı sinemadaki gibi koskocaman bir salon, içinde bir sürü ışıklar, bir ordu insan, koskocaman kırmızı bir perde, bir de yine kırmızı, yumuşacık koltuklar. İçerisi çok sıcaktı, keyfim gıcırdı. Yanımda oturan annemin koluna başımı güzelce yasladım. Sonracıma bu sabah uyandığımda bir de baktım yatağımdayım. Oraya nasıl geldiğim hakkında en ufak bir fikrim yoktu valla.

Tiyatro var ya, müthiş bir şey, her fırsatta gitmeye çalışacağım tiyatroya!

Sempé

Goscinny ve Sempé'nin
Editions Denoël
tarafından yayımlanan kitapları

Küçük Pıtırcık

•

Pıtırcık Futbolcu

•

Pıtırcık Kampta

•

Pıtırcık Pazara Gidiyor

•

Pıtırcık Satranç Oynuyor

•

Pıtırcık Tatilde

•

Pıtırcık'a Bir Öpücük

•

Pıtırcık'ın Bisikleti

Goscinny ve Sempé'nin
IMAV éditions
tarafından yayımlanan kitapları

Pıtırcık Bilinmeyen Öyküleri

Goscinny ve Sempé

•

Yaşamöyküleri

&

Yapıtları

René Goscinny

Yaşamöyküsü

Tüm hakları saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

"14 Ağustos 1926'da doğdum ve hemen ardından büyümeye başladım. Ertesi gün, 15 Ağustos'tu ve hiç dışarı çıkmadık." Ailesi, tüm eğitimini Buenos Aires Fransız Koleji'nde tamamladığı Arjantin'e göç etti: "Sınıfta gerçek bir soytarıydım. Öte yandan, iyi bir öğrenci de olduğumdan, okuldan kovulmadım." Meslek yaşamına New York'ta başladı.

1950'li yılların başlarında Fransa'ya dönüşüyle birlikte, bir dizi efsanevi kahramana hayat verdi; Goscinny, Jean-Jacques Sempé ile birlikte *Pıtırcık*'ın maceralarını yarattı ve ünlü öğrencinin başarı kazanmasını sağlayan bir çocuk dili uydurdu. Ardından, Goscinny, Albert Uderzo ile *Asteriks*'i yarattı. Küçük Galyalının başarısı olağanüstü olacaktı. Yüz yedi dile ve lehçeye çevrilen *Asteriks*'in maceraları dünyanın

en çok okunan eserleri arasında yer alır. Üretken yazar, aynı zamanda Moris'le birlikte *Red Kit*'i, Tabary ile *Iznogoud*'u, Gotlib ile *Dignodossierler*'i, vb. hazırlamıştır.

Pilote gazetesini idare ederken, çizgi romanı "9. Sanat" seviyesine yükselterek devrim yaratmıştır.

Sinemacı Goscinny ise Uderzo ve Dargaud ile Idéfix Stüdyoları'nı kurmuştur. Çizgi film tarihinin birkaç başyapıtını gerçekleştirmiştir: *Asteriks ve Kleopatra, Asteriks'in On İki İşi, Daisy Town* ve *Daltonların Baladı*. Ölümünden sonra, sinema eserlerinin tamamı için bir Cesar ödülü almıştır.

René Goscinny, 5 Kasım 1977'de, 51 yaşında öldü. Hergé şöyle der: "Tenten, Asteriks'in önünde saygıyla eğilir." Kahramanları yaşamaya devam etmişlerdir ve kullandıkları ifadeler gündelik dilimize geçmiştir: "Gölgesinden daha hızlı silah çekmek", "kraldan çok kralcı olmak", "küçükken kafasını çarpmak", "sihirli bir formül bulmak", "bu Romalılar çılgın"...

Dâhi senarist Goscinny, bir yazar olarak yeteneğinin tüm boyutlarını, korkunç dolaplar çeviren muzip çocuk *Pıtırcık*'ın maceraları aracılığıyla sunmuştur. Bu da ona şu cümleyi söyletmiştir: "Bu kahramana karşı çok özel bir şefkat besliyorum."

René Goscinny

Yapıtları

Editions Hachette

Astérix, 26 cilt, Goscinny & Uderzo, (Dargaud 1961), 2009.

Editions Albert René

Astérix, 9 albüm, Uderzo (metinler ve desenler)
Goscinny & Uderzo çift imzasıyla, 1980.
Comment Obélix est tombé dans la marmite du druide quand il était petit, Goscinny & Uderzo, 1989.
Astérix et la rentrée gauloise,
Goscinny & Uderzo, 2004
Astérix et la surprise de César,
Goscinny & Uderzo'nun eserinden alınmış
çizgi filmden uyarlama, 1985.
Le coup du menhir, (idem), 1989.
Astérix et les Indiens, (idem), 1995.
Astérix et les Vikings, (idem), 2006.
Oumpah-Pah, 3 cilt, Goscinny & Uderzo,
(Le Lombard 1961), 1995.
Jehan Pistolet, 4 cilt, Goscinny & Uderzo,
(Lefrancq 1989), 1998.

Editions Lefrancq

Luc Junior, 2 cilt, Goscinny & Uderzo, 1989.
Benjamin et Benjamine, Les Naufragés de l'air,
Goscinny & Uderzo, 1991.

Editions Dupuis

Lucky Luke, 22 cilt, Morris & Goscinny, 1957.
Jerry Spring, La piste du grand nord,
Goscinny & Jijé, 1958, 1993.

Editions Lucky Comics

Lucky Luke, 19 cilt, Morris & Goscinny, 1968, 2000.

Editions Dargaud

Iznogoud, 8 cilt, Goscinny & Tabary, 1969, 1998.

Les Dingodossiers, Goscinny & Gotlib, 3 cilt, 1967.

Editions Tabary

Iznogoud, 8 cilt, Goscinny & Tabary, 1986 –
12 cilt, Tabary (metinler ve desenler)
Goscinny & Tabary çift imzasıyla.

Valentin le vagabond, Goscinny & Tabary, 1975.

Editions du Lombard

Modeste et Pompon, 3 cilt,
Franquin & Goscinny, 1958, 1996.

Chick Bill, La bonne mine de Dog Bill,
Tibet & Goscinny, 1959, 1981.

Spaghetti, 11 cilt, Goscinny & Attanasio, 1961, 1999.

Strapontin, 6 cilt, Goscinny & Berck, 1962, 1998.

Les Divagations de Monsieur Sait-Tout,
Goscinny & Martial, 1974.

Editions Denoël

Le Petit Nicolas, 5 cilt, Sempé & Goscinny, 1960, 2001.

La Potachologie, 2 cilt, Goscinny & Cabu, 1963.

Les Interludes, Goscinny, 1966.

Editions Vents d'Ouest

Les Archives Goscinny, 4 cilt, 1998.

Editions IMAV

Du Panthéon à Buenos Aires - Chroniques illustrées,
Goscinny, 2007.

Jean-Jacques Sempé

Yaşamöyküsü

"Çocukken, şamata tek eğlencemdi."

Sempé 17 Ağustos 1912'de Bordeaux'da dünyaya geldi. Eğitim hayatı iyi geçmedi, disiplinsizlik yüzünden Moderne Bordeaux Koleji'nden kovuldu, hayata atıldı: Bir şarap simsarının yanında her işe koşturdu, yaz kamplarında animatörlük yaptı, ofislerde ayak işlerine baktı...

On sekiz yaşında, gönüllü olarak askere gitti, oradan Paris'e uzandı. 1951'de ilk çizimini *Sud-Ouest*'e sattı. Goscinny ile karşılaşması, "gazete çizeri" olarak parıltılı bir meslek yaşamına yeni başladığı zamana rastlar. *Pıtırcık*'la birlikte, o zamandan beri hayal dünyamızı kaplayan haylaz çocuklardan oluşan unutulmaz bir portre galerisi oluşturdu.

Küçük öğrencinin maceralarıyla eşzamanlı olarak, 1956'da *Paris Match*'da çalışmaya başladı ve birçok dergiye katkıda bulundu.

İlk desen albümü *Hiçbir Şey Basit Değildir* 1962 yılında basıldı. Bunu, kusurlarımıza ve dünyanın kusurlarına şefkatli bir ironiyle bakışını mükemmel biçimde ifade eden mizah başyapıtları olan otuz kadar daha albüm izledi.

Marcellin Caillou, Raoul Taburin ve *Monsieur Lambert*'in yaratıcısı olan Sempé'nin, gözlem yeteneğiyle birleşen müthiş mizah anlayışı kırk yıldır en büyük Fransız çizerleri arasında yer almasını sağlamıştır.

Kendi albümlerinin dışında, Patrick Modiano'nun *Catherine Certitude*, ayrıca Patrick Süskind'in *L'histoire de Monsieur Sommer* adlı kitaplarına da çizerlik yapmıştır.

Sempé, çizimleri *New Yorker* gibi saygın dergilerin kapaklarında yer alan ender Fransız çizerlerden biridir; bugün hâlâ *Paris Match, Le Figaro Littéraire,* vs. yayınlarda her hafta okurları gülümsetmeye devam ediyor.

Pıtırcık'ın Bilinmeyen Öyküleri'ni büyük bir coşkuyla karşıladı. Bu olaya heyecanlanan Sempé, Pıtırcık'ın bu tatil sonrası dönüşüne şaşırdı, çok da eğlendi.

Jean-Jacques Sempé

Yapıtları

Editions Denoël

Rien n'est simple, 1962.
Tout se complique, 1963.
Sauve qui peut, 1964.
Monsieur Lambert, 1965.
La grande panique, 1966, 1994.
Saint-Tropez, 1968.
Information-consommation, 1968.
Marcellin Caillou, 1969, 1994.
Des hauts et des bas, 1970, 2003.
Face à face, 1972.
Bonjour, bonsoir, 1974.
L'ascension sociale de Monsieur Lambert, 1975.
Simple question d'équilibre, 1977, 1992.
Un léger décalage, 1977.
Les musiciens, 1979, 1996.
Comme par hasard, 1981.
De bon matin, 1983.
Vaguement compétitif, 1985.
Luxe, calme et volupté, 1987.
Par avion, 1989.
Vacances, 1990.
Insondables mystères, 1993.
Raoul Taburin, 1995.
Grands rêves, 1997.
Beau temps, 1999.
Multiples intentions, 2003.
Sentiments distingués, 2007.

Éditions Denoël / Éditions Martine Gossieaux
Sempé à New York, 2009

Editions Gallimard
Catherine Certitude, Sempé & Modiano, 1988.
L'histoire de Monsieur Sommer, Sempé & Süskind, 1991
Un peu de Paris, 2001.
Un peu de la France, 2005.